

ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O MEDIJIH

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Področje medijev v Sloveniji najceloviteje ureja zakon, sprejet leta 2001 in dopolnjen 2006, torej v času prevlade klasičnih tiskanih, radiodifuznih medijev in analognih tehnologij razširjanja medijskih vsebin ter pred razmahom spletnih in družbenih medijev. Po neuspešnem poskusu obsežnejše preнове, ki je potekala med letoma 2009 in 2011, so se kasnejši popravki (2011 in dvakrat v 2016) omejevali na korekcijo posameznih členov in niso posegali v srž zakona, predvsem pa niso ponudili nobene prilagoditve digitalni medijski sedanosti.

Dejstvo, da področje medijev v Sloveniji ureja tako zastarel zakon, ne vpliva samo na medije, ampak tudi na pravice javnosti, in na delo, ki ga v skladu z zakonom izvajajo Ministrstvo za kulturo, Inšpektorat Republike Slovenije za kulturo in medije, Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije in Svet za radiodifuzijo.

Na potrebo po spremembah opozarjajo akterji, ki delujejo na področju medijev, zlasti novinarji, medijske hiše, radijski in televizijski programi posebnega pomena ter operaterji, ki zagotavljajo storitve distribucije programov, pa tudi predstavniki znanstveno-raziskovalne skupnosti, civilnodružbenih organizacij in javnosti. Priprave različnih aktov na tem področju so bile pogosto prekinjene zaradi dinamike menjave ministrov na Ministrstvu za kulturo. Projekt oblikovanja nacionalne medijske strategije, ki je potekal med 2016 in 2017, pa je bil opušččen zaradi odpora strokovne javnosti in industrije do vseh treh predstavljenih osnutkov.

V razmerah majhnega slovenskega trga, na katerem potekajo intenzivni procesi koncentracije lastništva in ga obenem zaznamuje vpetost v digitalno ekonomijo, ki jo obvladujejo globalni tehnološki velikani, so ključni problemi dolgoročna vzdržnost poslovanja in možnosti za razvoj slovenskih medijev in novinarstva. V takem okolju je zagotavljanje pluralističnega in transparentnega nacionalnega medijskega prostora z zadovoljivo ravno dostopnosti do kakovostnih in raznolikih medijskih vsebin poseben izziv, ki zahteva vrsto ukrepov.

Začenši s prenovno opredelitve medijev in določitvijo obsega smiselnega državnega poseganja na to področje, mora biti del ukrepov zato usmerjen v zagotavljanje ustreznih razmer za poslovanje in zagotavljanje enakih pogojev za medije, ki se potegujejo za ista občinstva, in vzpostavitev mehanizmov za odgovorno in transparentno delovanje digitalnih posrednikov pri distribuciji vsebin. Oblikovati je treba mehanizme za preglednost medijskega lastništva in preprečevanje škodljivih vplivov koncentracije in monopolizacije medijskih, oglaševalskih in elektronsko-komunikacijskih trgov. Prilagoditi je treba sisteme subvencioniranja medijskih projektov, ki zagotavljajo vsebine v širšem javnem interesu ali tržno manj zanimive vsebine, kot so vsebine javnih, lokalnih in neprofitnih medijev ter medijev, ki naslavljajo posebne javnosti, in podpirati inovativne medijske in novinarske projekte. Preprečevati je treba zlorabe zaupanja javnosti v medije, spodbujati pregledne uredniške procese in samoregulacijo kot enega ključnih elementov odgovornega in neodvisnega novinarstva ter krepiti medijsko in informacijsko pismenost vseh družbenih skupin za razumevanje tveganj in aktivno participacijo pri soustvarjanju odgovornih medijskih praks.

Spremembe v načinih produkcije, distribucije in dostopa do medijskih vsebin odpirajo vprašanja, ki presegajo okvire Zakona o medijih, zato Ministrstvo za kulturo snuje širšo in celovitejšo prenovno relevantnih zakonov. Hkrati mora Slovenija kot država članica Evropske unije v svoj pravni red prenesti nedavne normativne novosti na področju medijev in komunikacij, tj. Direktivo o avdiovizualnih medijskih storitvah, Zakonik o elektronskih komunikacijah in Direktivo o avtorskih pravicah na enotnem digitalnem trgu. Sprememba zakona o medijih zato za Ministrstvo za kulturo predstavlja prvi in pomemben del širše medijske in komunikacijske reforme, ki jo bodo podprli drugi akti, kot sta Zakon o avdiovizualnih medijskih storitvah (AVMS) in Zakon o elektronskih komunikacijah, zaželeno pa tudi ukrepi na področju davčne politike, kot so znižanje davčne stopnje

za tiskane in elektronske publikacije ter obdavčitev digitalnih oglaševalskih storitev, ki bi lahko prinesla svež denar za nadomestitev izpada prilivov zaradi nižjih stopenj DDV in za javne podporne sheme za ustvarjanje medijskih vsebin.

Ker bosta zakon o AVMS in Zakon o elektronskih komunikacijah prinesla odgovore na nekatera vprašanja, ki si jih zastavljamo ob premisleku ureditve delovanja medijev in distribucijskih platform, se je ministrstvo odločilo, da Zakon o medijih osveži s predlogom sprememb ključnih področij in tako omogoči čim hitrejšo in učinkovitejšo osnovno prilagoditev zakona digitalni medijski realnosti, pri čemer vzporedno pripravlja predlog sprememb Zakona o AVMS. Prenos področne direktive za AVMS mora Slovenija namreč opraviti najkasneje do septembra 2020.

Med drugim je ministrstvo oblikovalo medresorsko delovno skupino, ki pripravlja ukrepe na področju medijske pismenosti, ki jih zahteva direktiva. Pomembna novost direktive je širjenje področja urejanja na platforme za izmenjavo video vsebin. Glede na majhnost slovenskega medijskega trga, na katerega pomembno posegajo ponudniki medijskih storitev s sedežem v drugih državah, je dobrodošla možnost finančnih obveznosti za naložbe v produkcijo avdiovizualnih del (t.i. *Netflix tax*), ki jo je po novem mogoče naložiti tudi tujim ponudnikom, če so s svojimi storitvami ciljno usmerjeni v naš trg.

Sprememba zakonodaje na področju elektronskih komunikacij je v pristojnosti Ministrstva za javno upravo. Številna določila Zakona o elektronskih komunikacijah so neposredno ali posredno povezana z določili Zakona o medijih, zato sta se ministristvi dogovorili za sodelovanje pri pripravi novega zakona.

Potreben je tudi premislek o ustvarjanju razmer za to, da lahko Javni zavod RTV Slovenija nadaljuje z zagotavljanjem javnega servisa na področju medijev ob ustreznem odzivanju na spremembe v širšem medijskem okolju in praksah občinstev. Ključni izzivi so ohranjanje neodvisnosti, profesionalnosti in relevantnosti javnega medijskega servisa v digitalni dobi.

Za naštet in druge nujne ukrepe je treba ob spremembah zakonov poskrbeti tudi za ustrezno organizacijo in pooblastila regulatorjev ter zagotoviti njihovo neodvisnost, ustrezno kadrovsko in tehnično opremljenost ter strokovnost.

Predpisi, ki urejajo področje

Področje medijev je v Republiki Sloveniji urejeno z naslednjimi predpisi:

1. Zakoni:

- Zakon o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08 – ZPOMK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAvMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16 in 39/16),
- Zakon o avdiovizualnih medijskih storitvah (Uradni list RS, št. 87/11 in 84/15),
- Zakon o Radioteleviziji Slovenija (Uradni list RS, št. 96/05, 109/05 – ZDavP-1B, 105/06 – odl. US, 26/09 – ZIPRS0809-B in 9/14),
- Zakon o Slovenski tiskovni agenciji (Uradni list RS, št. 50/11).

2. Podzakonski predpisi:

- Uredba o merilih oziroma pogojih za določitev slovenskih avdiovizualnih del (Uradni list RS, št. 105/01),
- Uredba o postopku in podrobnejših merilih za pridobitev statusa samostojnega novinarja in za vodenje razvida kot javne knjige (Uradni list RS, št. 105/01),
- Pravilnik o merilih za opredelitev vsebin lastne produkcije (Uradni list RS, št. 77/02),
- Pravilnik o programih posebnega pomena (Uradni list RS, št. 85/02),
- Uredba o izvedbi rednega letnega javnega razpisa za sofinanciranje ustvarjanja programskih vsebin medijev (Uradni list RS, št. 78/06, 4/11 in 8/12),
- Statut javnega zavoda Radiotelevizija Slovenija (Uradni list RS, št. 106/06, 9/12, 55/14, 34/15 in 3/17),
- Pravilnik o načinu vodenja in postopku za vpis ter o posredovanju podatkov iz razvida medijev (Uradni list RS, št. 58/01 in 94/02),
- Pravilnik o določitvi akustičnega in vizualnega opozorila ter vizualnega simbola za programske vsebine, ki niso primerne za otroke in mladoletnike (Uradni list RS, št. 50/14),
- Pravilnik o načinu izračuna plačil na podlagi dovoljenja za izvajanje televizijske dejavnosti oziroma vpisa v uradno evidenco ponudnikov avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo (Uradni list RS, št. 72/12),

- Splošni akt o zaščiti otrok in mladoletnikov v televizijskih programih in avdiovizualnih medijskih storitvah na zahtevo (Uradni list RS, št. 84/13),
- Splošni akt o dovoljenju za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/06 in 25/07),
- Metodologija nadzorstva avdiovizualnih medijskih storitev in radijskih programov (Uradni list RS, št. 31/12),
- Splošni akt o priglasitvi avdiovizualnih medijskih storitev na zahtevo (Uradni list RS, št. 35/12),
- Splošni akt o načinu ugotavljanja pokritosti prebivalstva na območju Republike Slovenije z analognimi prizemnimi radijskimi ali televizijskimi programi, ki se razširjajo po radijskih frekvencah za analogno radiodifuzijo (Uradni list RS, št. 138/06),
- Splošni akt o promocijskem umeščanju izdelkov in sponzoriranju (Uradni list RS, št. 44/12),
- Splošni akt o promocijskem umeščanju izdelkov in sponzoriranju (Ur. l. RS, št. 44/12),
- Splošni akt o tematskih televizijskih programih (Ur. l. RS, št. 67/16),
- Odlok o ustanovitvi Sveta za radiodifuzijo (Uradni list RS, št. 62/01, 115/06, 100/07 in 30/12),
- Sklep o določitvi seznama najpomembnejših dogodkov (Uradni list RS, št. 18/03 in 87/11 – ZAvMS).

Kronologija spreminjanja obstoječega Zakona o medijih

Obstoječi Zakon o medijih (ZMed) je bil sprejet leta 2001, pomembneje spremenjen in dopolnjen pa je leta 2006 (ZMed-A), ko so se med drugim prenovile določbe o financiranju programskih vsebin medijev, pravici do popravka, omejevanju koncentracije, programih posebnega pomena, zaščiti otrok in mladoletnikov, programskih deležih, izvajanju radijske in televizijske dejavnosti in druge.

Celovito prenova ZMed je bila načrtovana v letih 2010-2011. Ministrstvo za kulturo je ob strokovni pomoči 20-članske ekspertne skupine medijskih strokovnjakov, sodelovanju vseh relevantnih deležnikov in po več kot leto dni trajajoči javni razpravi leta 2011 pripravilo predlog novega Zakona o medijih (ZMed-1), ki pa so ga poslanci Državnega zbora zavrnil v prvem branju.

Zaradi obveznosti prenosa evropske Direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah (AVMSD), ki v glavnem ureja televizijske programe in avdiovizualne storitve na zahtevo, je Ministrstvo za kulturo po zavrnitvi predloga novega ZMed-1 po hitrem postopku pripravilo predlog Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah, ki je bil sprejet v Državnem zboru in pričel veljati konec leta 2011.

Leta 2012 je bila na predlog poslancev z novelo ZMed-B sprejeta manjša sprememba, ki je uredila pravico do neodplačnega razširjanja radijskih in televizijskih programov posebnega pomena na multipleksu RTV Slovenije.

Leta 2016 je Ministrstvo za kulturo pripravilo predlog novele ZMed-C, ki je bila sprejeta v Državnem zboru, s katero se je uredila obveznost oblikovanja pravil za komentiranje v spletnih medijih, ustavno skladen rok za vložitev zahteve za objavo popravka, obveznost predvajanja kvote slovenske glasbe podnevi in učinkovitejši nadzor nad izvajanjem zakona.

Kmalu po tem je bila leta 2016 na predlog poslancev sprejeta novela ZMed-D, ki je na novo uredila obveznost predvajanja kvote slovenske glasbe podnevi.

2. CILJI, NAČELA IN POGLABITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Glavni cilj prenove zakona je zagotavljanje odprtega, raznolikega in finančno vzdržnega medijskega prostora.

Cilji po posameznih področjih:

- nova definicija medijev brez sklicev na vrste medijev in tehnologije prenosa ter tehnološka nevtralnost zakonskih rešitev;
- ustvarjanje pogojev za kakovostne medijske vsebine in večanje zaupanja v medije;
- spodbujanje medijske pismenosti za zagotavljanje kritičnega razmišljanja pri presoji in ustvarjanju medijskih vsebin, razlikovanje med mnenji in dejstvi, prepoznavanje neresničnih in zavajajočih informacij v medijih;

- večja preglednost medijskega trga in lastništva ter omejevanje škodljivih učinkov koncentracije medijev;
- enakovredna dostopnost vsebin, ne glede na kraj prebivanja in osebne okoliščine, s spodbudami za ustvarjanje lokalnih vsebin, medijske projekte, ki so namenjeni manjšinam ter ustvarjanje vsebin v tehnikah, ki so prilagojene senzorno oviranim;
- omejevanje možnosti zlorab medijev, financiranih iz javnih sredstev, za namene političnega oglaševanja;
- odpravljanje administrativnih ovir za izdajatelje medijev;
- odpravljanje pomanjkljivosti, ki vplivajo na izvršljivost zakona;
- občutno znižanje glob in nomotehnična ureditev.

2.2 Načela

Predlog zakona ne odstopa od temeljnih oz. splošnih načel, na katerih temelji obstoječi ZMed, in sicer:

- svoboda izražanja,
- prepoved spodbujanja k neenakopravnosti in nestrpnosti,
- zaščita pluralnosti in raznovrstnosti medijev,
- zaščita novinarske avtonomije in uredniške neodvisnosti,
- zaščita slovenskega jezika,
- varstvo pravic otrok in mladoletnikov,
- varstvo pravic senzorno oviranih oseb,
- svoboda razširjanja programskih vsebin iz drugih držav.

2.3 Poglavitne rešitve

Okvir sprememb temelji na **novih definicijah medijev** – pri katerih je ministrstvo izhajalo iz prizadevanja, da definicije ustrezno zajamejo nove oblike množičnih medijev, hkrati pa niso tako ohlapne, da pokrijejo vse možne oblike komuniciranja. Zakon o medijih mora še naprej ostati zakon, ki ureja medije, utemeljen na principu zaščite in omogočanja svobode izražanja in medijske svobode. Za morebitno urejanje drugih oblik spletnega komuniciranja je mogoče razmisliti o posebnem zakonu po vzoru držav, ki so pripravile ali napovedale posebne zakone, denimo Nemčije, Združenega kraljestva in Irske, pri čemer je treba ukrepanje omejiti na urejanje nezakonitih vsebin s škodljivimi družbenimi učinki, denimo razpihovanja sovraštva ali pozivov k terorizmu, in ne vsebin na splošno.

Večji sklop sprememb je povezan z opredelitvijo **javnega interesa** v razmerah digitalnega in globaliziranega medijskega trga, ter s tem povezanega sistema javnih podpor za ustvarjanje medijskih vsebin v javnem interesu. Sledeč praksam v drugih evropskih državah, novim finančnim mehanizmom na ravni EU, ter upoštevajoč Deklaracijo (13/02/2019)² Odbora Ministrov o finančni vzdržnosti kakovostnega novinarstva v digitalni dobi, ministrstvo predlaga rešitve, ki podpirajo ustvarjanje pogojev za kakovostne medijske vsebine s posebno pozornostjo do vsebin, ki niso tržno zanimive, in je zato manjša verjetnost, da jih bo trg sam ponudil ali ponudil na ustrezen način. Pomembna novost predlaganega sistema podpor so spodbude za ohranjanje delovnih mest novinarjev in ustvarjanje pogojev za kakovostne, inovativne in preiskovalne medijske projekte, krepitev novinarske profesionalnosti in medijske pismenosti ter prepoznavanje neresničnih informacij v medijih. V osnutku novele so podlage za delovne štipendije novinarjem in za dodatna izobraževanja novinarjev. Novela prepozna tudi nove oblike organiziranja novinarjev in odpira nove poti do sofinanciranja nepridobitnih medijev. Pri tem je pomembno zavedanje, da so javne podpore do neke mere lahko ustrezen korektiv, hkrati pa morajo biti izvajane tako, da ne vodijo v pretirano odvisnost medijev in novinarjev od državnega denarja, saj to lahko vpliva na zmanjševanje njihove profesionalne kritične distance do države. Osnutek predlaga tudi rešitve za zagotavljanje večje transparentnosti porabe občinskih sredstev za financiranje lokalnih medijev in omejevanje možnosti njihove zlorabe v času volilnih kampanj.

Ker veljavni ZMed pri razširjanju medijskih vsebin že prepoveduje spodbujanje, izzivanje in drugo narodno, rasno, versko, spolno ali drugo sovraštvo in nestrpnost, pri čemer pa sankcionira le tisto,

ki se v medijih izvaja prek oglasov, **omejevanje pojavov spodbujanja neenakosti in razpihovanja sovraštva v medijih** urejamo prek odprave obstoječe pravne vrzeli in nesorazmerja. Predlog rešitve tako predvideva izenačitev možnosti ukrepanja z določitvijo kazenske sankcije globe. Ker primarni namen rešitve ni kaznovanje in omejevanje medijev, temveč v prvi vrsti preprečevanje razširjanja nezakonitih vsebin, je predviden ukrep odstranitve nezakonite vsebine ali drug ustrezen odziv, ki ga odredi inšpektor. Nova je tudi obveznost vključitve prepovedi spodbujanja k sovraštvu in nestrpnosti v pravila za komentiranje. Ob zavedanju potrebe po ohranjanju ravnotežja med svobodo izražanja in pravico do zaščite pred diskriminacijo in razpihovanjem sovraštva, ima predlagani model dodatno varovalko, ki jo predstavlja vključitev samoregulativnih novinarskih združenj. Rešitev namreč omogoča, da inšpektor za mnenje o tem, ali gre za sovražni govor, zaprosi reprezentativna strokovna združenja medijev ali novinarjev. To je primerljivo z ureditvijo nedostojnega oziroma zavajajočega oglaševanja v Zakonu o varstvu potrošnikov, saj tržni inšpektorat, ki ta zakon izvaja, lahko za mnenje o tem, ali je določeno oglaševanje nedostojno oziroma zavajajoče, zaprosi stanovsko združenje oglaševalcev.

Večji sklop sprememb je namenjen zagotavljanju **transparentnosti medijskega lastništva in omejevanju koncentracije medijskega lastništva**, ki bi lahko pomembneje vplivala na pluralnost medijske krajine in pravico do obveščeniosti. Predlagan je nov model z okrepitevijo odgovornosti regulatorjev ter testom javnega interesa s kriteriji za presojo škodljivih učinkov koncentracij.

Zaradi zaostrenih razmer na trgu se izenačujejo pogoji za **povezovanje v programske mreže**, ki bo po novi ureditvi mogoče tudi za programe s statusom posebnega pomena. Obenem se lahko izdajatelji radijskih ali televizijskih programov, ki ob uveljavitvi tega zakona izdajajo programe, povezane v mrežo, v roku enega leta po uveljavitvi tega zakona preoblikujejo v enoten program z enim izdajateljem. Na trgu je vzpostavljeno stanje, da programi v mreži že vrsto let v večini oddajnega časa predvajajo enak program, nastopajo pod enotno blagovno znamko in jih tudi končni uporabniki dojemajo kot enotne programe, zato je smiselno, da se tem programom omogoči, da se v ustreznem postopku preoblikujejo v enotne programe. S takšno rešitvijo bi zmanjšali administrativno breme tako za izdajatelje, kot tudi za Ministrstvo za kulturo in AKOS, saj bi to pomenilo veliko manj vpisov v razvid medijev, veliko manj izdajateljev ter veliko manj dovoljenj za izvajanje dejavnosti. Za ureditev prakse zagotavljanje ločenih lokalnih vsebin znotraj radijskih programov je predlagana rešitev, ki omogoča, da vsako lokalno okolje dostopa do vsebin, ki so temu lokalnemu okolju namenjene oziroma iz njega izhajajo, obenem pa tudi enake pogoje, omejitve in zahteve za radijske programe, ki se za tako prakso odločajo.

Predlog nove ureditve **obveznega razširjanja radijskih in televizijskih programov, ki so v širšem interesu** (t. i. must carry) posodablja zastarele določbe o vključevanju programov v programske sheme operaterjev distribucijskih platform, ki v sedanjih razmerah ne odgovarjajo na potrebe in pričakovanja izdajateljev programov in njihovih gledalcev oziroma poslušalcev, pa tudi samih upravljavcev platform. Posodobitev je nujna tudi zaradi novosti, ki jih prinaša Zakonik o elektronskih komunikacijah. S tem jih prenašamo v slovenski pravni red.

Novela sicer odpravlja številne **administrativne ovire in prenormiranost** v smeri večje svobode medijev pri urejanju svojega programa oziroma vsebin. Zakon prinaša smiselne spremembe določil, povezanih z izvajanjem obveznih deležev slovenske glasbe in lastne produkcije.

Pomembna novost je tudi prenova poglavja o **kazenskih določbah** z ureditvijo po nomotehničnih standardih ter določitvijo različnih razponov glob, ki pa so znatno nižji kot v obstoječem zakonu, zato da se vzpostavlja njihova sorazmernost in preventivna vloga ter da njihov izrek ne bi predstavljal prevelikega tveganja za delovanje in obstoj medijev, zlasti manjših.

Pristop prenove je torej zasnovan v smeri nujnih prilagoditev digitalni realnosti in omejevanja poseganja države na tiste ukrepe, ki so nujni za obstoj in lažje delovanje naših medijev v korist tistih, ki so jim namenjeni, torej javnosti.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona na področju uresničevanja javnega interesa oz. finančnih podpor na področju medijev predvideva približno dvakratno povečanje proračunskih sredstev, zagotovljenih pri Ministrstvu za kulturo.

V letu 2019 je na proračunski postavki »Izvajanje zakona o medijih« zagotovljenih 2.699.063,00 EUR, na proračunski postavki »Programske vsebine in razvoj tehnične infrastrukture za senzorno ovirane« pa 172.643,00 EUR.

Finančne podpore po predlogu zakona obsegajo vrednost 5.672.820,00 EUR, kar ustreza protivrednosti 6 odstotkov zneska RTV-prispevka, ki je bil zbran v preteklem letu.

Predlog zakona uvaja postopek priglasitve in presoje koncentracij v medijih, ki ga vodi in v njem odloča Agencija za komunikacijska omrežja in storitve (AKOS). Ker gre za novo zakonsko pristojnost, za katero AKOS nima zagotovljenih finančnih sredstev, predlog zakona določa, da se za izvedbo teh nalog AKOS-u na letni ravni zagotavljajo sredstva v državnem proračunu.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva so zagotovljena v sprejetem državnem proračunu na naslednjih proračunskih postavkah:

- 131081 Izvajanje zakona o medijih (skupaj z rebalansom): 2.699.063,00 EUR;
- 13118 Programske vsebine in razvoj tehnične infrastrukture za senzorno ovirane 172.643,00 EUR.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Prikaz ureditve v treh državah, članicah EU:

Avstrija:

V Avstriji je v veljavi Zakon o tisku in o drugih publicističnih medijih, ki ga kratko imenujejo Zakon o medijih (*Mediengesetz*). Sprva je veljal za tiskane in druge publikacije, od leta 2005 dalje pa tudi za internet. Zakon med drugim ureja pravico do izražanja mnenj in svobodo medijev ter vsebuje številne določbe, ki se nanašajo na ugovor vesti novinarjev in varovanje tajnosti virov. Ureja pa tudi posege v osebne pravice tretjih.

Zakon kot »medij« določa vsako sredstvo za razširjanje informacij ali predstavitev mnenj širši javnosti v besedi, zapisu, zvoku ali sliki z masovno produkcijo ali masovno objavo.

»Periodični medij« je periodično medijsko delo ali periodični elektronski medij.

»Periodično medijsko delo ali tiskani medij« je medijsko delo ali tiskani medij, ki se pod istim imenom in v zaporednih številkah izdaja vsaj štirikrat v koledarskem letu in so izdaje vsebinsko povezane, četudi je vsaka posebna celota.

»Periodični elektronski medij« je medij, ki se elektronsko:

- oddaja (RTV program) ali
- prenese oz. naloži ali
- vsaj štirikrat letno v koledarskem letu razširja v primerljivi obliki. Gre zlasti za elektronska obvestila oz. novice (t. i. *newsletters*).

Zakon o medijih ne določa obvezne registracije medija pri kakšnem oblastnem organu. Natančno pa ureja dolžnost navedbe t. i. impresuma, ki je obvezen za vse »fizične« medije (npr. knjige, tiskane novice, vse tiskane publikacije, nosilci zvoka in tona, CD-ji, DVD, videokasete ipd.), a tudi elektronske novice (*newsletters*, če izidejo vsaj štiri krat letno), vendar ne spletne strani. Vsak medij mora objaviti ime ali firmo lastnika medija in izdajatelja (*Hersteller*) in kraj izdajatelja ter založnika. Periodični mediji morajo poleg tega navesti še naslov lastnika in redakcije ter ime in naslov urednika

(*Herausgeber* – t.j. tisti, ki določa osnovno usmeritev periodičnega medija). Za t. i. *newsletter* je treba navesti ime ali firmo ter naslov lastnika medija in urednika (*Herausgeber*).

Lastnikom spletne strani ni treba objavljati impresuma, kljub temu pa jih zakon zavezuje k razkritju nekaterih podatkov (t. i. *Offenlegungspflicht*). Ta dolžnost razkritja je širša od impresuma in velja za periodične medije: tako za klasične periodične medije (dnevniki, tedniki in mesečniki itd.) kot tudi za periodične elektronske medije (RTV programi, vse spletne strani in ponavljajoče elektronske novice *newsletters*). V nadaljevanju se omejemo le na prikaz zahtev za spletne strani.

Obseg razkritja podatkov je odvisen od tega, ali gre za t.i. male spletne strani ali za velike spletne strani. Pri tem ni bistven obseg spletne strani, temveč je pomembna njena vsebina. Mala spletna stran daje le informacijo oz. predstavitev o lastniku, sicer pa ne vpliva na oblikovanje mnenja. Primer: razlika je pri vrtnariji, če le objavlja svoje osnovne podatke ali če objavlja prispevke in komentarje o državni kmetijski politiki. Majhne spletne strani morajo objaviti samo:

- ime in firmo lastnika medija,
- kraj ali sedež lastnika medija,
- področje delovanja lastnika medija.

Za velike spletne strani je treba navesti še podatke o lastniško povezanih osebah in o osnovnih smernicah spletne strani (svetovnonazorsko, gospodarsko, umetniško ali politično opredelitev). Slednje pomeni, da se navede: »informacija o produktih in storitvah podjetja«. Podrobnejše zahteve so odvisne od pravne oblike medija. Za delniške družbe npr. je treba navesti člane uprave in nadzornega svet.

Zakon o medijih posebej ne ureja sovražnega govora in diskriminacije, vsebuje pa posebno poglavje o varovanju osebnostnih pravic, kjer določa pravila in odgovornost za njihovo kršitev. Zelo poenostavljeno rečeno, po tem zakonu odgovarja za kršitve lastnik medija. Zakon določa tudi višino odškodnine, ki jo mora izplačati lastnik medija v primeru obrekovanja, zmerjanja, zaničevanja ali klevetanja. Za poseg medija v najbolj zasebne dele osebnega življenja je višina odškodnine do 20.000 EUR. Podobno velja za nekatere primere kršitev, povezane z identiteto žrtev ali storilcev kaznivih dejanj in v zvezi s kršitvijo domneve nedolžnosti. Odškodnina pa lahko doseže tudi do 100.000 EUR, če medij objavi posnetke, ki so bili za namene kazenskega postopka pridobljeni s posebnimi ukrepi policije (npr. snemanje) in jih medij objavi, predno so bili uporabljeni na javni obravnavi, pa ti posnetki lahko uničijo gospodarsko existenco ali družbeni položaj prizadete osebe. Pri določanju višine vseh navedenih vrst odškodnine se upošteva način objave in obseg razširjanja kršitve ter gospodarski položaj lastnika medija.

Lastnik medija se odškodnini lahko izogne, če npr. pri spletni strani on sam ali njegovi zaposleni niso prekršili potrebne skrbnosti. Po sodni praksi se krivdi izogne lastnik medija, ki brez odlašanja poskrbi za brisanje komentarjev, ko ugotovi, da pomenijo obrekovanje, zmerjanje, zaničevanje ali klevetanje. Fizična oseba, ki je pravni laik, si bo morda morala predhodno pridobiti strokovno mnenje, ali res gre za kršitve. Kljub temu pa ostaja njena dolžnost, da ravna brez odlašanja: briše komentar ali si nemudoma pridobi pravni nasvet. Pri oceni o hitrosti odziva je treba upoštevati tudi resnost posega v zasebno sfero, torej resnost kršitve in pa tudi okoliščine, ali je medij sam prispeval h komentarju npr. če je sam objavljaj provokacije ali obravnaval posebno konfliktne teme. Skrbnost se torej presoja od primera do primera, strožja pravila veljajo za lastnika medija profesionalca, ki ima gospodarski interes, da objavlja razne komentarje. Navedena odgovornost velja tudi za lastnike facebook strani in za tuje komentarje.

Posamezne omejitve izdajanja medijev (koncentracija v medijih) izhajajo iz avstrijskega Zakona o zasebnih radiih (Private Radio Broadcasting Act – PrR-G) in Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah (Audio-visual Media Services Act – AMD-G).

Radijske oziroma televizijske dejavnosti tako med drugim ne smejo izvajati pravne osebe javnega prava (razen pravno priznanih verskih skupnosti in Ministrstva za obrambo) in politične stranke ter z njimi lastniško povezane osebe.

Posamezna oseba ali družba je lahko imetnik več licenc za analogno prizemno radijsko oddajanje, dokler se območja pokritosti iz teh dovoljenj ne prekrivajo. Oseba ali družba ima lahko nadalje več dovoljenj za digitalno prizemno radijsko oddajanje, dokler se ne več kot dva območja pokritosti iz teh dovoljenj ne prekrivata.

Ena medijska družba lahko pokriva določen del teritorija z največ:

- dvema analognima prizemnima radijskima programoma;
- dvema digitalnima prizemnima radijskima programoma;
- enim prizemnim radijskim programom in dvema prizemnima televizijskima programoma.

Pokritost prebivalstva z analognim signalom na območju, ki ga pokriva določena medijska skupina ne sme preseči 12 milijonov prebivalcev ter ne osem milijonov prebivalcev v primeru ko gre za območje pokrito s signalom izdajatelja, ki je fizična ali pravna oseba (gospodarska družba).

Lastnik medija ne sme biti član izdajatelja radijskega programa, ki je organiziran kot društvo.

Posamezna oseba ali družba je lahko imetnik več dovoljenj za digitalno prizemno televizijo, dokler se ne več kot tri območja pokritosti iz teh dovoljenj ne prekrivajo.

Posamezna medijska skupina ima lahko na posameznem zveznem območju R Avstrije največ:

- dve dovoljenji za analogni prizemni radijski program;
- dve dovoljenji za digitalni prizemni radijski program;
- eno dovoljenje za prizemni radijski program v kombinaciji s pokrivanjem ene tretjine prizemnih televizijskih programov na tem območju.

Lastniku medija je onemogočeno razširjanje televizijskih programov, če v enem od naštetih trgov preseže naslednji doseg ali raven pokrivanja:

- prizemni radijski programi (več kot 30 odstotkov nacionalne pokritosti);
- časniki (več kot 30 odstotkov nacionalne pokritosti s časniki);
- tedniki (več kot 30 odstotkov nacionalne pokritosti s tedniki);
- kabelska omrežja (več kot 30 odstotna raven pokrivanja prebivalstva s kabelskimi omrežji na nacionalnem ozemlju).

Lastniku medija je onemogočeno zagotavljanje prizemnih televizijskih storitev, če v več kot enem od naštetih trgov preseže naslednji doseg ali raven pokrivanja:

- prizemni radijski programi (več kot 30 odstotkov območja pokritosti);
- časniki (več kot 30 odstotkov območja pokritosti);
- tedniki (več kot 30 odstotkov območja pokritosti);
- kabelsko omrežje (več kot 30 odstotna raven pokrivanja prebivalstva s kabelskimi omrežji na nacionalnem ozemlju).

Za povezane osebe (medijska skupina) štejejo osebe, ki imajo v posameznem mediju več kot 25 odstotkov lastniškega deleža ali deleža glasovalnih pravic ali imajo kontrolni delež v skladu z avstrijskim zakonom o gospodarstvu.

Danska:

Danska nima splošnega zakona o medijih, kot ga pozna slovenska zakonodaja. Najpomembnejša zakona na tem področju sta Zakon o radiju in televiziji (The Radio and Television Broadcasting Act) in Zakon o odgovornosti medijev. V pregledanih virih nismo zasledili zakona, ki bi posebej urejal tiskane medije, obstaja pa zakon o državnih pomočeh tiskanim in digitalnim medijem.

Na Danskem imajo poseben Zakon o odgovornosti medijev (The Media Liability Act). Zakon predvsem določa, kako in zoper koga se lahko sproži postopke v primeru kršitev predpisov. Zakon velja za naslednje vrste medijev:

- domače periodične publikacije, vključno s slikovnim materialom (images) in drugimi predstavitevami oz. slikami, ki so tiskane ali kakorkoli reproducirane,
- zvočne in slikovne programe, ki jih oddaja DR (t. j. javna oz. nacionalna RTV), TV2 Danmark A/S, TV2 regionalna podjetja in vsi drugi subjekti, ki imajo licenco oz. so registrirani za radijsko ali televizijsko dejavnost,
- besedila, slike in zvočni programi, ki se jih periodično širi oz. posreduje publiki, če so v obliki novic (form of news presentation).

Za te vrste medijev pa velja, da morajo biti registrirani pri danskem Svetu za tisk, sicer zanje določbe tega zakona ne veljajo. Če so registrirani, morajo Svetu sporočiti ime glavnega odgovornega urednika, t. j. osebe, ki dokončno odloča, ali naj gre program ali prispevek v oddajo oz. posredovanje. Nespoštovanje teh zahtev se kaznuje z denarno kaznijo ali z zaporom do štirih mesecev. Posebnih določb o širjenju sovražnih vsebin oz. govora v zakonu ni. Veljajo določbe o kazenski in civilni odgovornosti. Zakon določa, da morajo vsi množični mediji delovati v skladu z etiko («soud press ethics»). Spoštovanje pravil o etiki (t. i. The Press Ethical Rules) nadzoruje

neodvisen osemčlanski Svet za tisk, ki ga za štiriletni mandat imenuje pravosodni minister. Predsednik in podpredsednik sveta morata biti pravna strokovnjaka, ki ju v imenovanje predlaga predsednik vrhovnega sodišča. Štirje člani izhajajo iz vrst medijev, tako da gre za neke vrste samoregulatorno telo. Dva člana sta predstavnika javnosti. Svet odloča tudi o dolžnosti medija do objave popravka oz. odgovora, nima pa pristojnosti mediju izrekat kakšnih denarnih kazni in ne odloča o morebitni odškodnini, saj je to stvar sodišča. Mediju pa lahko naloži, da objavi odločitev Sveta o ugotovljeni kršitvi. Naloga Sveta je, da zagotovi visoko stopnjo etike danskih medijev.

Pravila o etiki, ki so priloga zakona in se lahko pogosteje spreminjajo, določajo le smernice, ki jih upošteva Svet za tisk. Te med temeljnimi pravili določajo pravilo o spoštovanju zasebnosti: mediji morajo upoštevati, da ima posameznik pravico, da se spoštuje njegova osebna integriteta in nedotakljivost njegovega zasebnega življenja in pravico do varovanja pred neupravičenimi kršitvami. Precejšen del pravil je namenjen tudi poročanju s sodišč, pri čemer je določeno, da se o družinskih razmerah, rasni, verski in etični pripadnosti, narodnosti, spolni usmerjenosti ali članstvu v raznih organizacijah ne poroča, če niso v sodnem primeru pomembni.

Etična pravila veljajo tudi za vsa uredniško oblikovana gradiva (editorial materials) in za vse uredniško urejene razprave (edited discussions). Če objavljene razprave niso uredniško oblikovane, (unedited discussions), mora medij objaviti vidne in jasne smernice za take razprave, zagotoviti pa mora tudi učinkovite postopke za obravnavo pritožb zoper njih. Za vsebine, ki jih objavljajo posamezniki (ne gre za registrirane medije) ne veljajo določbe etičnih pravil in Zakona o odgovornosti medijev, temveč velja odgovornost po splošnih pravilih kazenskega prava (npr. za kazniva dejanja zoper čast in dobro ime) (povzeto po etičnih pravilih in po Danskem inštitutu za človekove pravice). Mrežni (socialni) mediji (network media), spletne strani, facebook in twitter računi morajo biti posebej registrirani, tudi če je bil tiskani medij že registriran.

Državna finančna podpora je namenjena zasebnim medijskim podjetjem, ki zagotavljajo produkcijo informativnih vsebin v tiskanih ter spletnih medijih, in sicer v sorazmerju s številom zaposlenih novinarjev ter ob upoštevanju drugih kriterijev, kot so raznolikost ciljnih skupin bralcev ter zagotavljanje vsebin pomembnih za razvoj in utrjevanje demokracije ter promocijo kulture (Reuters Institute Digital News Report 2018 – stran 74). Višina pomoči je odvisna od dosega, tako da so tabloidi in dnevniki z nacionalno pokritostjo upravičeni do približno 3,3 mio eur na letni ravni, regionalni 1,7 mio eur, lokalni 400.000 eur ter digitalni 500.000 eur na letni ravni. Do posebne državne finančne podpore so upravičeni izdajatelji spletnih strani, katerih informativne vsebine so oblikovane in distribuirane na inovativen način (socialni mediji in mobilne platforme) z namenom, da bi k branju pritegnile otroke, najstnike in mlajše odrasle osebe.

Estonija:

Estonija ima dokaj liberalno pravno okolje za delovanje medijev. Posebna zakonodaja za tiskane medije v tej državi ne obstaja, upoštevati pa morajo določbe ustave, ki predpisuje svobodo dostopa do javnih informacij ter svobodo izražanja mnenj. Z ustavo je predpisano tudi varstvo zasebnosti in spoštovanje osebnosti in pravica tožiti vsakogar, ki krši te pravice. Klevetanje je sankcionirano na podlagi Zakona o obligacijah. Področje oglaševanja je urejeno v Zakonu o oglaševanju.

Avdiovizualne medijske storitve, ki so medijske storitve, ki se zagotavljajo v okviru uredniške odgovornosti ponudnika avdiovizualnih vsebin z osnovnim namenom javnosti zagotavljati informativne, izobraževalne ali zabavne programe prek elektronske komunikacije. Avdiovizualne medijske storitve so:

- televizijske storitve, ki se zagotavljajo na podlagi programske sheme za simultano gledanje programov,
- avdiovizualne vsebine na zahtevo uporabnika, ki obsegajo vsebine, ki jih izbere uporabnik,
- avdiovizualne tržne komunikacije (propaganda) in
- druge podobne storitve.

Radijske medijske storitve, ki se zagotavljajo v okviru uredniške odgovornosti ponudnika radijskih vsebin na podlagi kataloga programov za simultano poslušanje programov z osnovnim namenom javnosti zagotavljati informativne, izobraževalne in zabavne programe prek elektronske komunikacije.

Zakon o medijskih storitvah v členu definira tudi ponudnika medijskih storitev: »Ponudnik medijskih storitev je pravna ali fizična oseba, ki zagotavlja televizijske storitve, avdiovizualne ali radijske vsebine na zahtevo uporabnika in ima uredniške odgovornosti za izbiro vsebine medijske storitve in določa vrstni red njene predstavitve pri njenem predvajanju.« Obveznost in postopek registracije medija je urejen v tem zakonu.

Preglednost ponudnikov medijskih storitev je prav tako urejena v zakonu, ki ureja področje javnih informacij o ponudniku medijskih storitev. Zakon določa, da mora ponudnik medijskih storitev jasno in konsistentno omogočiti dostop javnosti do podatkov o izdajatelju medija.

Za področje televizije in radija je v Zakonu o medijskih storitvah predpisano:

»Na podlagi določb o medijskih storitvah je prepovedano spodbujati sovraštvo na osnovi spola, rasnega ali etničnega porekla, prepričanj ali vere ali degradacija zakonitega obnašanja ali kršenje zakona v kateremkoli od programov.«

Za druge vrste medijev pa je področje sovražnega govora urejeno v splošni zakonodaji.

Estonska ustava določa naslednje:

»Vsakdo je enak pred zakonom. Nihče ne sme biti diskriminiran na osnovi nacionalnosti, rase, barve, spola, jezika, izvora, vere, političnega ali drugačnega prepričanja, premoženja ali socialnega položaja, ali na kakšni drugi osnovi. Spodbujanje nacionalnega, rasnega, verskega ali političnega sovraštva, nasilje ali diskriminacija morajo biti z zakonom prepovedani in kaznivi. Spodbujanje sovraštva, nasilja ali diskriminacije med socialnimi razredi mora biti z zakonom prepovedano in kaznivo.«

Različne oblike sovražnega govora in nestrpnosti so definirane tudi v okviru kazenske odgovornosti. Etični kodeks za estonske medije, ki velja tudi za tiskane medije, določa, da pri medijskem delu ni priporočljivo poudarjati nacionalnosti, rase, verskega ali političnega prepričanja in spola, razen če je to dejstvo pomembno za konkretno novico.

Posebna ureditev glede spletnih medijev oziroma spletnih strani in odgovornost za vsebino strani, v primeru registriranega medija. Internetni mediji in internetne strani niso posebej regulirani. Zanje velja takšna ureditev kot za tiskane medije. Glede spodbujanja k sovraštvu velja splošna zakonodaja, in sicer kazenski zakonik, ki določa »Aktivnosti, ki javno spodbujajo k sovraštvu, nasilju ali diskriminaciji na osnovi nacionalnosti, rase, barve, spola, jezika, izvora, vere, spolne usmerjenosti, političnega prepričanja ali finančnega ali socialnega položaja, če ogrožajo življenje, zdravje ali premoženje ljudi, so kazniva z globo do 300 enot (fine units) ali s priporom.« V primerih smrti ali zdravju škodljivih posledic ali v primeru drugih resnih posledic ter za ponavljanje tovrstnih dejanj je predvidena višja denarna kazen in zapor do treh let. Za pravno osebo, ki javno izvaja navedene aktivnosti, pa je predvidena globa.

Prilagojenost predlagane ureditve pravu EU:

S predlogom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o medijih se prenaša 114. člen Direktive (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona ukinja upravni postopek in predvsem izdajo odločbe o vpisu medija v razvid medijev. Navedena sprememba pomeni razbremenitev za poslovanje organa, saj je bilo na letni ravni veliko vlog za vpis v razvid medijev. Poleg navedenega pa je bilo posledično treba izdajati tudi odločbe o vpisu sprememb in o izbrisu iz razvida, zato gre za pomembno administrativno razbremenitev organa in učinkovitejše delovanje organa, saj je poenostavljeno vodenje in posodabljanje evidence medijev.

Predlog zakona uvaja postopek prigrasitve in presoje koncentracije v medijih, ki v postopek vključuje tudi Agencijo za komunikacijska omrežja in storitve. Navedena sprememba v primerjavi z obstoječo ureditvijo predstavlja večje administrativno breme, vendar pa je zaradi zahtevnosti reguliranega področja nujna.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona na vseh področjih odpravlja številne administrativne ovire in prenormiranost.

Predlog zakona ukinja upravni postopek odločanja o vpisu medija v razvid medijev. Namesto tega uvaja le evidenco, v katero se vpisujejo podatki o mediju. Določene so nove izjeme od vpisa v razvid. To bo imelo za posledico manjše administrativne obremenitve strank in manjše stroške (ni plačila upravne takse za vpis ali izbris iz razvida medijev).

Predlog zakona ukinja obveznost objave podatkov o mediju v Uradnem listu, kar bo imelo za posledico prihranek stroškov za objavo.

Predlog zakona odpravlja obveznost operaterjev do priglasitve programov in pošiljanja pogodb, ki jih za prenos programov sklenejo operaterji.

Predlog zakona nadalje prinaša poenostavitve na področju zagotavljanja programskih deležev, in sicer se delež lastne produkcije namesto v dnevnem oddajnem času zagotavlja v tedenskem (kar prinaša večjo prožnost pri oblikovanju programa), delež slovenske glasbe pa se bo po novem ugotavljal na podlagi števila predvajanih skladb, in ne njihovega trajanja oziroma minutaže.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Predlog zakona prinaša pozitivne posledice za gospodarstvo, saj ne nalaga novih administrativnih obveznosti, obstoječa nepotrebna bremena pa odpravlja. Glej prilogo test MSP.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Predlog zakona prinaša številne pozitivne posledice za socialno področje.

Predlog zakona na področju državnih pomoči medijem zagotavlja finančno podporo:

- ustvarjanje pogojev za produkcijo programskih vsebin, namenjenih senzorno oviranim osebam v njim prilagojenih tehnikah;
- ohranjanju novinarskih delovnih mest in deficitarnih poklicev v medijih,
- ukrepe, namenjene zviševanju kakovosti, profesionalnosti in etičnosti novinarskega dela.

Pri ocenjevanju in presoji projektov v okviru javnih razpisov in poziv, namenjenih uresničevanju javnega interesa na področju medijev, se bodo kot prednostni kriteriji in merila upoštevali:

- ohranjanje novinarskih delovnih mest za nedoločen čas;
- zagotavljanje visoke stopnje pravne zaščite in trajnejše socialne varnosti tako redno zaposlenim kot drugim pogodbeno vezanim novinarjem;
- zagotavljanje visokih profesionalnih in etičnih standardov na področju novinarskega dela;
- zagotavljanje visokih standardov novinarske avtonomije in uredniške neodvisnosti;
- zagotavljanje rednega izobraževanja in usposabljanja novinarjev;
- dostopnost programskih vsebin senzorno oviranim osebam v njim prilagojenih tehnikah.

Za dodelitev statusa lokalnega radijskega in televizijskega programa in nepridobitnega medija posebnega pomena se kot pogoj določi, da izdajatelj ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas s polnim delovnim časom z najmanj dvema delavcema na novinarskih delovnih mestih.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona nima tovrstnih posledic.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Ni drugih posledic.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Ministrstvo za kulturo bo sprejeti zakon predstavilo širši javnosti prek medijev, javne predstavitve, predstavitve na spletni strani ipd.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa bosta zagotavljala Ministrstvo za kulturo oziroma Inšpektorat Republike Slovenije za kulturo in medije ter Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije.

Na področju civilne družbe, ki zadeva medije, že delujejo novinarska strokovna združenja, gospodarska interesna združenja izdajateljev medijev, operaterjev, oglaševalcev itd.

Sprejeti zakon bo zagotavljal večjo vključenost civilne družbe v sprejemanje nekaterih odločitev, pomembnih za javni interes, in sicer:

- v prekrškovnih in inšpekcijskih postopkih bo lahko pristojni inšpektor za medije zaprosil reprezentativna strokovna združenja novinarjev in medijev za mnenje o tem, ali se z določeno programsko vsebino spodbuja k narodni, rasni, verski, spolni ali drugi neenakopravnosti, k nasilju in vojni, ali razpihuje narodno, rasno, versko, spolno ali drugo sovraštvo in nestrpnost;
- v presoji javnega interesa v postopkih presoje koncentracije bo lahko Ministrstvo za kulturo zaprosilo za mnenje tudi reprezentativna strokovna združenja novinarjev in medijev ter druge nevladne organizacije, ki delujejo v javnem interesu na področju medijev;
- te organizacije tudi predlagajo člane strokovne komisije za presojo javnega interesa v postopkih presoje koncentracije.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona se šele pošilja v javno razpravo.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

- dr. Katarina Bergant,
- Vuk Ćosić,
- Saša Gnezda,
- doc. dr. Rok Čeferin,
- izr. prof. dr. Marko Milosavljević,
- prof. dr. Klemen Podobnik,
- Andraž Tori.

Za delo navedenih strokovnjakov so rezervirana sredstva v skupni višini 10.000,00 evrov, ki pa še niso bila izplačana.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- mag. Zoran Poznič, minister,
- dr. Tanja Kerševan Smokvina, državna sekretarka,
- Tamara Vonta, generalna direktorica Direktorata za medije,
- Skender Adem, sekretar,
- Branko Jezovšek, podsekretar.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08 – ZPOMK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAVMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16 in 39/16) se 2. člen spremeni tako, da se glasi:

»2. člen (medij)

(1) Medij po tem zakonu pomeni obliko razširjanja programskih vsebin, ki se opravlja kot gospodarska dejavnost, z namenom obveščanja, izobraževanja ali zabave, ki je pod uredniško odgovornostjo izdajatelja medija in se zagotavlja splošni ali širši javnosti prek katerekoli komunikacijske poti ali na katerem koli nosilcu objavljanja informacij.

(2) Programske vsebine so informacije vseh vrst (novice, mnenja, obvestila...) in avtorska dela, ki se razširjajo prek medijev v pisni, slikovni, zvočni ali avdiovizualni obliki.

(3) Uredniška odgovornost pomeni izvajanje učinkovitega nadzora nad izborom, organizacijo ali razvrstitvijo programskih vsebin, ki se razširjajo prek medija, prek rednega sprejemanja uredniških odločitev, ki so povezane z vsakodnevnim delovanjem medija.«.

2. člen

3. člen se spremeni tako, da se glasi:

»3. člen (dejavnost razširjanja programskih vsebin)

(1) Dejavnost razširjanja programskih vsebin zajema med drugim izdajanje časopisov, revij ali druge periodike, radijsko in televizijsko dejavnost, ponujanje avdiovizualnih medijskih storitev ter izdajanje elektronskih publikacij in medijskih spletnih portalov.

(2) Avdiovizualna medijska storitev in televizijska dejavnost imata pomen, kot ga določa zakon, ki ureja avdiovizualne medijske storitve.«.

3. člen

4. člen se spremeni tako, da se glasi:

»4. člen (javni interes na področju medijev)

(1) Javni interes na področju medijev obsega:

- pravico državljanov oziroma državljanek Republike Slovenije, Slovencev po svetu, pripadnikov oziroma pripadnic slovenskih narodnih manjšin v Italiji, Avstriji in Madžarski, italijanske in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji ter romske skupnosti, ki živi v Sloveniji, do javnega obveščanja in do obveščenosti;
- pluralnost in raznovrstnost medijev;
- medijsko pismenost, ki pomeni spretnosti, znanje in razumevanje, ki državljanom omogočajo učinkovito, varno, kritično in aktivno uporabo medijev;
- druge cilje v javnem interesu na področju medijev, ki so opredeljeni v nacionalnem programu za kulturo ali drugih nacionalnih strateških dokumentih.

(2) Za uresničevanje javnega interesa na področju medijev zagotavlja Republika Slovenija sredstva v državnem proračunu.

(3) Za zagotavljanje pravice do javnega obveščanja in do obveščenosti na lokalnih območjih

zagotavljajo samoupravne lokalne skupnosti v skladu z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo, sredstva v občinskih proračunih na posebni postavki, pri čemer omogočijo, da na predlog proračuna podajo mnenje izdajatelji lokalnih medijev, ki imajo sedež na njihovem območju in jih vsebinsko pokrivajo.

(4) Za medije, ki jih izdajajo samoupravne lokalne skupnosti ali druge pravne osebe javnega prava, se smiselno uporabljajo določbe o prepovedi politične propagande in zagotavljanju enakih pogojev kandidatov in političnih strank v času volilnih kampanj iz zakona, ki ureja Radiotelevizijo Slovenija.

(5) Ministrstvo, pristojno za kulturo (v nadaljnjem besedilu: pristojno ministrstvo) najmanj enkrat v dvoletnem obdobju objavi analizo uresničevanja ciljev iz prvega odstavka tega člena.«.

4. člen

4.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»4.a člen (finančna podpora)

(1) Republika Slovenija z namenom uresničevanja javnega interesa na področju medijev s proračunskimi sredstvi za medije, zagotovljenimi pri pristojnem ministrstvu, podpira:

1. ustvarjanje pogojev za produkcijo izvirnih programskih vsebin medijev, zlasti zahtevnejših, specifičnih in manj zastopanih novinarskih zvrsti, vrst in žanrov, kot so programske vsebine na področju preiskovalnega novinarstva, programske vsebine, namenjene spremljanju in kritični refleksiji kulture in umetnosti, in lokalne informativne vsebine;

2. ustvarjanje pogojev za produkcijo programskih vsebin, namenjenih senzorno oviranim osebam v njim prilagojenih tehnikah;

3. ukrepe, namenjene zviševanju kakovosti, profesionalnosti in etičnosti novinarskega dela ter ohranjanju novinarskih delovnih mest in deficitarnih poklicev v medijih;

4. ukrepe, namenjene spodbujanju in razvoju medijske pismenosti, kritični obravnavi primerov spodbujanja k neenakopravnosti in nestrpnosti v medijih ter prepoznavanju neresničnih in zavajajočih informacij v medijih;

5. druge ukrepe oziroma projekte, ki so v javnem interesu na področju medijev in so opredeljeni v nacionalnem programu za kulturo ali drugih nacionalnih strateških dokumentih.

(2) Za namene iz prejšnjega odstavka se zagotovijo sredstva v letni višini, ki ustreza vrednosti najmanj treh odstotkov zneska prispevka za programe RTV Slovenija, ki je bil zbran v preteklem letu.

(3) Finančne podpore za namene iz 1. točke prvega odstavka tega člena ne moreta pridobiti Radiotelevizija Slovenija in Slovenska tiskovna agencija.

(4) Finančne podpore za namene iz tega člena ne morejo pridobiti izdajatelji, ki so samoupravne lokalne skupnosti ali druge pravne osebe javnega prava, politične stranke, verske skupnosti, sindikati ali zbornice, ali imajo te osebe v njihovem kapitalu ali premoženju več kot 20 odstotni lastniški delež ali več kot 20 odstotkov upravljaljskih oziroma glasovalnih pravic.«.

5. člen

Za 4.a členom se dodata nova 4.b in 4.c člen, ki se glasita:

»4.b člen (posebna finančna podpora)

(1) Republika Slovenija z namenom uresničevanja javnega interesa na področju medijev s posebnimi proračunskimi sredstvi, zagotovljenimi pri pristojnem ministrstvu, podpira dejavnost

medijev posebnega pomena iz 77., 80. in 81. člena tega zakona.

(2) S sredstvi iz prejšnjega odstavka se za obdobje dveh let sofinancira produkcija in distribucija programskih vsebin, ki jih morajo zagotavljati mediji posebnega pomena v skladu z določbami 77., 80. in 81. člena tega zakona.

(3) Za namene iz tega člena se zagotovijo sredstva v letni višini, ki ustreza vrednosti najmanj treh odstotkov zneska prispevka za programe RTV Slovenija, ki je bil zbran v preteklem letu. Neparabljena sredstva se lahko porabijo za namene uresničevanja javnega interesa na področju medijev iz prejšnjega člena.

(4) Pri razdelitvi sredstev za namen podpore dejavnosti lokalnih radijskih in televizijskih programov s statusom posebnega pomena se zasleduje cilj zagotavljanja enakovredne dostopnosti do lokalnih vsebin prebivalcem vseh območij v Republiki Sloveniji.

4.c člen (javni pozivi ali razpisi)

(1) O razdelitvi sredstev za izvajanje 4.a in 4.b člena tega zakona na podlagi javnih pozivov ali javnih razpisov (v nadaljnjem besedilu: razpis) odloča minister ali ministrica, pristojna za kulturo (v nadaljnjem besedilu: pristojni minister), na predlog strokovne komisije. Za izvedbo razpisov se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja uresničevanja javnega interesa za kulturo, če ni v tem zakonu določeno drugače.

(2) Člane strokovne komisije izmed strokovnjakov za področje medijev imenuje pristojni minister v skladu z zakonom, ki ureja uresničevanja javnega interesa za kulturo. Člani strokovne komisije ne morejo biti funkcionarji, poslanci in člani vodstev ali izvršilnih organov političnih strank.

(3) Pogoji za sodelovanje na razpisih ter kriteriji in merila za presojo in ocenjevanje vlog prijaviteljev se podrobneje določijo v besedilih posameznih razpisov.

(4) Pri določitvi pogojev za sodelovanje na razpisih se upoštevajo naslednja izhodišča:

- prijavitelj je registriran za opravljanje ustrezne dejavnosti na področju medijev oziroma kulture;
- prijavitelj ima izpolnjene obveznosti (pravne, finančne, pogodbene ipd.) do financerja in njegovih posrednih proračunskih uporabnikov;
- prijavitelj s svojim dosedanjim delom izkazuje spoštovanje profesionalnih standardov;
- prijavitelj ima zagotovljene ustrezne materialne, prostorske, kadrovske, organizacijske ali druge možnosti;
- drugo glede na specifičnost posameznega razpisa.

(5) Pri določitvi kriterijev in meril za presojo in ocenjevanje vlog prijaviteljev se upoštevajo naslednja izhodišča:

- pomen izvedbe projekta za uresničevanje javnega interesa na področju medijev;
- presoja vsebinske zasnove projekta;
- presoja strokovnih referenc prijavitelja;
- presoja strokovnih referenc sodelujočih pri izvedbi projekta;
- presoja ustreznosti finančnega načrta realizacije projekta;
- drugo glede na specifičnost posameznega razpisa.

(6) V besedilih razpisov se lahko glede na specifičnost posameznega razpisa določijo tudi prednostni kriteriji in merila, pri čemer se upoštevajo naslednja izhodišča:

- ohranjanje novinarskih delovnih mest za nedoločen čas;
- zagotavljanje visoke stopnje pravne zaščite in trajnejše socialne varnosti tako redno zaposlenim kot drugim pogodbeno vezanim novinarjem;
- zagotavljanje visokih profesionalnih in etičnih standardov na področju novinarskega dela;
- zagotavljanje visokih standardov novinarske avtonomije in uredniške neodvisnosti;
- zagotavljanje rednega izobraževanja in usposabljanja novinarjev;
- nepridobitnost medija;
- dostopnost programskih vsebin senzorno oviranim osebam v njim prilagojenih tehnikah;
- zagotavljanje visokih programskih deležev lastne produkcije, slovenskih avdiovizualnih del in slovenske glasbe.

(7) Prednostni kriteriji in merila iz prejšnjega odstavka pomenijo dodatno število točk, ki jih prejmejo projekti, ki te kriterije in merila izpolnjujejo.

(8) Določbe tega člena se smiselno uporabljajo za razdelitev sredstev po tretjem odstavku 4. člena tega zakona.«.

6. člen

8. člen se spremeni tako, da se glasi:

»8. člen (prepoved spodbujanja k neenakopravnosti in nestrpnosti)

(1) Izdajatelj ne sme prek medija razširjati programskih vsebin, s katerimi se spodbuja k narodni, rasni, verski, spolni ali drugi neenakopravnosti, k nasilju in vojni, ali razpihuje narodno, rasno, versko, spolno ali drugo sovraštvo in nestrpnost.

(2) V primeru kršitve prejšnjega odstavka sme pristojni inšpektor odrediti izdajatelju, da programsko vsebino iz prejšnjega odstavka odstrani ali preneha z njenim razširjanjem prek medija, oziroma odrediti druge ukrepe za odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti v skladu z zakonom, ki ureja inšpekcijski nadzor.

(3) V postopkih po tem členu lahko pristojni inšpektor zaprosi reprezentativna strokovna združenja novinarjev in medijev za mnenje o tem, ali se z določeno programsko vsebino spodbuja k narodni, rasni, verski, spolni ali drugi neenakopravnosti, k nasilju in vojni, ali razpihuje narodno, rasno, versko, spolno ali drugo sovraštvo in nestrpnost.«.

7. člen

V 9. členu se v tretjem odstavku med prvo in drugo povedjo doda besedilo »Pravila za komentiranje morajo določati tudi prepoved spodbujanja k neenakopravnosti in nestrpnosti iz prejšnjega člena.«.

8. člen

12. člen se spremeni tako, da se glasi:

»12. člen (razvid medijev)

(1) Pristojno ministrstvo kot uradno evidenco upravlja razvid medijev, v katerem obdeluje naslednje podatke:

- ime medija;
- ime ali firmo in sedež oziroma stalno prebivališče izdajatelja;
- elektronski naslov ali naslov spletne strani izdajatelja, ki omogoča hitro navezovanje stika z izdajateljem;
- ime in priimek odgovorne osebe izdajatelja oziroma njegovega zakonitega zastopnika, če je izdajatelj pravna oseba;
- vrsta medija in časovni interval razširjanja medija;
- prevladujoče zvrsti programskih vsebin;
- ime in priimek odgovornega urednika;
- sedež uredništva oziroma odgovornega urednika;
- način in območje razširjanja programskih vsebin;
- jezik razširjanja programskih vsebin;
- vire in način financiranja medija;
- podatke o vseh osebah, ki imajo lastniški delež oziroma delež upravljaljskih ali glasovalnih pravic v kapitalu oziroma premoženju izdajatelja, oziroma podatke o vseh osebah, ki imajo najmanj pet odstotni lastniški delež oziroma delež upravljaljskih ali glasovalnih pravic v kapitalu oziroma premoženju izdajatelja, ki je organiziran kot delniška družba;
- podatke o vseh povezanih osebah iz prejšnje alineje, vključno z imeni in priimki vseh povezanih fizičnih oseb.

(2) Evidenca iz prejšnjega odstavka je javno dostopna na spletni strani pristojnega ministrstva.

(3) Pristojno ministrstvo obdeluje podatke iz prvega odstavka tega člena, dokler izdajatelj izvaja dejavnost razširjanja programskih vsebin, nato pa jih hrani trajno. Pristojno ministrstvo obdeluje osebne podatke iz prvega odstavka tega člena z namenom izvajanja nadzora nad določbami tega zakona in zagotavljanjem transparentnosti delovanja medijev.

(4) Podatke iz prvega odstavka tega člena mora pristojnemu ministrstvu dati izdajatelj, in sicer najpozneje v 30 dneh po pričetku izdajanja medija. Izdajatelj mora o spremembi podatkov iz prvega odstavka tega člena in o prenehanju delovanja obvestiti pristojno ministrstvo najpozneje v 30 dneh od nastanka spremembe oziroma od prenehanja delovanja.

(5) Na podlagi pisne zahteve pristojnega ministrstva ali Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije mora izdajatelj poslati ali dati na voljo tudi druge podatke, s katerimi razpolaga, kadar so ti podatki potrebni za izvajanje njihovih pristojnosti, določenih v predpisih s področja medijev, ali za jasno opredeljene statistične namene in analize na področju medijev. V zahtevi mora biti jasno naveden namen uporabe podatkov. Podatki, ki se zahtevajo, morajo biti sorazmerni z namenom, za katerega bodo uporabljeni.

(6) Obveznost vpisa v razvid medijev ne velja za:

- biltene, kataloge, prospekte in druge nosilce objavljanja informacij, ki so v prvi vrsti namenjeni oglaševanju, poslovnemu komuniciranju, znanstvenemu ali izobraževalnemu procesu ali notranjemu delu gospodarskih družb, zavodov in ustanov, društev, političnih strank, verskih skupnosti in drugih organizacij, ki niso bile ustanovljene z namenom izdajanja medijev oziroma so njihova glasila v prvi vrsti namenjena predstavitvi njihove temeljne dejavnosti in poslanstva;
- plakate, letake, transparente in druge nosilce objavljanja informacij, ki praviloma ne izhajajo periodično;
- Uradni list Republike Slovenije in druge uradne objave, ki jih določajo predpisi.«.

9. člen

13. do 16. člen se črtajo.

10. člen

V 17. členu se v prvem odstavku besedilo »Programska zasnova radijskega in televizijskega programa mora vsebovati tudi programsko shemo, ki določa:

- zvrsti programskih vsebin oziroma njihovo razvrstitev v posamezne sklope;
- predvidena kvantitativna razmerja med posameznimi vsebinskimi sklopi;
- predviden maksimalni obseg oglaševalskih vsebin;
- predviden obseg lastne produkcije in produkcije slovenskih avdiovizualnih del.« črta.

Drugi, četrti in šesti odstavek se črtajo.

11. člen

V 27. členu se v osmem odstavku besedilo »24 ur« nadomesti z besedilom »treh dni«.

12. člen

V 47. členu se za drugim odstavkom doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Programska vsebina, katere objavo naroči pravna ali fizična oseba za plačilo ali drugo podobno nadomestilo, mora biti na izpostavljenem mestu na začetku programske vsebine označena z opozorilom »Plačana objava«, ki je izrazno bolj poudarjeno od sporočila v programski vsebini (krepki tisk oziroma ustrezna zvočna ali vizualna sredstva).«.

Dosedanji tretji odstavek postane četrti odstavek.

Za novim četrtim odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) V primeru kršitve prejšnjega odstavka sme pristojni inšpektor odrediti izdajatelju, da oglas iz prejšnjega odstavka odstrani ali preneha z oglaševanjem iz prejšnjega odstavka, oziroma odrediti druge ukrepe za odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti v skladu z zakonom, ki ureja inšpekcijski nadzor.«.

Dosedanji četrti odstavek postane šesti odstavek.

13. člen

56. člen se črta.

14. člen

58. člen se spremeni tako, da se glasi:

»58. člen (koncentracija v medijih)

(1) Za koncentracijo v medijih po tem zakonu šteje koncentracija, kot jo določa zakon, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence, in pri kateri je vsaj eno izmed udeleženih podjetij izdajatelj medija ali njegovo gospodujoče ali odvisno podjetje oziroma je izdajatelj medija eno izmed podjetij v skupini, ki so udeležena v koncentraciji.

(2) Prepovedane so koncentracije v medijih, ki:

- štejejo za prepovedane po zakonu, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence; ali
- niso skladne z javnim interesom na področju medijev, zlasti če bistveno omejujejo pravico do javnega obveščanja in obveščenosti, zlasti kot posledico zmanjšanja pluralnosti in raznovrstnosti medijev na ozemlju Republike Slovenije ali njegovem znatnem delu.

(3) Koncentracijo v medijih je treba priglasiti Agenciji za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: agencija), če:

- je skupni letni promet v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presegel 5 milijonov eurov in
- je letni pomet prevzetega podjetja skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presegel 1 milijon eurov ali je letni promet – v primeru, kadar dve ali več neodvisnih podjetij ustanovi skupno podjetje, ki opravlja vse funkcije samostojnega podjetja z daljšim trajanjem – vsaj dveh v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presegel 1 milijon eurov.

(4) Koncentracijo v medijih je treba priglasiti v roku, kot ga določa zakon, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence.

(5) Za vodenje in odločanje v postopku priglasitve oziroma presoje koncentracije v medijih se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence, če ni v tem zakonu določeno drugače.

(6) Agencija v postopku presoje koncentracije v medijih pridobi:

- mnenje Javne agencije Republike Slovenije za varstvo konkurence o skladnosti koncentracije v medijih s pravili konkurence, določenimi z zakonom, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence;
- mnenje pristojnega ministrstva o skladnosti koncentracije v medijih z javnim interesom na področju medijev.

(7) Podaja mnenj iz prejšnjega odstavka je obvezna in ju morata organa podati v roku 30 dni od podaje zahteve agencije. Rok za izdajo odločbe o skladnosti oziroma neskladnosti koncentracije v medijih s tem zakonom začne teči s prejemom mnenj iz prejšnjega odstavka.

(8) Za izvajanje nalog po tem členu se agenciji na letni ravni zagotavljajo sredstva v državnem

proračunu.

(9) Postopki po tem členu ne vplivajo na postopke, ki jih Javna agencija Republike Slovenije za varstvo konkurence vodi po zakonu, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence.

(10) Izrazi, uporabljeni v tem členu (koncentracija, podjetje, gospodujoče podjetje, odvisno podjetje, podjetja v skupini, v koncentraciji udeležena podjetja, letni promet...), imajo pomen, kot ga določa zakon, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence.«.

15. člen

Za 58. členom se doda nov 58.a člen, ki se glasi:

»58.a člen (test javnega interesa)

(1) Pristojno ministrstvo izda mnenje o skladnosti koncentracije v medijih z javnim interesom na področju medijev iz 2. alinee šestega odstavka prejšnjega člena na podlagi testa javnega interesa, ki ga izvede posebna strokovna komisija.

(2) V okviru priprave mnenja iz prejšnjega odstavka lahko pristojno ministrstvo zaprosi za mnenje tudi reprezentativna strokovna združenja novinarjev in medijev ter druge nevladne organizacije, ki delujejo v javnem interesu na področju medijev.

(3) Test javnega interesa temelji na presoji posledic koncentracije v medijih za javni interes na področju medijev, zlasti za uresničevanje pravice do javnega obveščanja in obveščenosti. Pri tem se upoštevajo zlasti naslednji kriteriji:

- obstoj pluralnosti in raznovrstnosti medijev (medijski pluralizem), ki zajema raznolikost obsega, uporabe in distribucije medijev v razmerju do lastništva in nadzora (pluralizem medijskega lastništva in nadzora), tipov in žanrov medijev (pluralizem medijskih tipov in žanrov), političnih stališč (politični pluralizem), kulturnih izražanj (kulturni pluralizem) in lokalnih interesov (geografski pluralizem);
- obstoj pluralnosti intelektualnega trga (intelektualni pluralizem);
- obstoj splošoinformativnih programskih vsebin in programskih vsebin s področja preiskovalnega novinarstva ter drugih zahtevnejših in posebnih novinarskih vrst, ki so v javnem interesu na področju medijev;
- zagotovljenost zadostnih finančnih sredstev, potrebnih za ohranitev in razvoj medijske dejavnosti;
- ohranjanje novinarskih delovnih mest in dopisništev;
- poravnavanje finančnih in davčnih obveznosti do Republike Slovenije ter plačevanje plač in prispevkov za socialno varnost zaposlenim.

(4) Člane posebne strokovne komisije iz prvega odstavka tega člena imenuje pristojni minister po javnem pozivu na podlagi predlogov reprezentativnih strokovnih združenj novinarjev, nevladnih organizacij, ki delujejo v javnem interesu na področju medijev, in gospodarsko-interesnih združenj medijev izmed strokovnjakov za področje medijev, novinarstva in varstva konkurence.

(5) Člani strokovne komisije ne morejo biti funkcionarji, poslanci in člani vodstev ali izvršilnih organov političnih strank.

(6) Glede postopka imenovanja, financiranja, trajanje mandata in načina dela strokovne komisije se smiselno uporablja zakon, ki ureja uresničevanje javnega interesa za kulturo.«.

16. člen

59. do 61. člen se črtajo.

17. člen

64. člen se črta.

18. člen

V drugem poglavju se naslov 3. oddelka »RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI PROGRAMI POSEBNEGA POMENA« nadomesti z naslovom »MEDIJI POSEBNEGA POMENA«.

19. člen

77. člen se spremeni tako, da se glasi:

»77. člen (lokalni radijski in televizijski programi)

(1) Lokalni radijski program je program, ki je namenjen in vsebinsko pokriva lokalno območje, na katerem živi do 25 odstotkov prebivalstva Republike Slovenije, in ima v oddajnem času med 6. in 20. uro dnevno najmanj 20 odstotkov lokalnih vsebin lastne produkcije.

(2) Lokalni televizijski program je program, ki je namenjen in vsebinsko pokriva lokalno območje, na katerem živi do 25 odstotkov prebivalstva Republike Slovenije, in ima v oddajnem času med 8. in 24. uro dnevno najmanj 20 odstotkov lokalnih vsebin lastne produkcije.

(3) Status lokalnega radijskega ali televizijskega programa pridobi izdajatelj, ki poleg pogojev iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena izpolnjuje tudi naslednje pogoje:

- v tedenski programski shemi ima zastopanih najmanj pet različnih vrst programskih vsebin, kot jih določa pravilnik, ki ureja merila za opredelitev vsebin lastne produkcije.
- v programu zagotavlja obveščanje prebivalcev lokalnega območja v skladu s profesionalnimi in etičnimi standardi ter raznolikost mnenj in stališč o političnih, kulturnih, verskih, gospodarskih in drugih vprašanih, pomembnih za njihovo življenje in delo;
- v skladu z aktom o ustanovitvi ima imenovan programski odbor, v katerem so zastopani interesi lokalnega območja s področja gospodarstva, kulture, izobraževanja in športa ter izdajatelja programa;
- v programu zagotavlja programske vsebine pretežno lokalnega značaja;
- v programu zagotavlja programske vsebine iz življenja in dela Slovencev v zamejstvu, pripadnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti ter romske skupnosti, če te skupnosti živijo na območju, kateremu je namenjen njegov program;
- ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas s polnim delovnim časom z najmanj dvema delavcema na novinarskih delovnih mestih.

(4) Programski odbor iz 3. alinee prejšnjega odstavka, ki ima najmanj tri člane, spremlja uresničevanje programske zasnove, seznanja odgovornega urednika s svojimi stališči in predlogi, daje mnenje k programski zasnovi in opravlja druge naloge v skladu z aktom o ustanovitvi.

(5) O podelitvi statusa lokalnega radijskega ali televizijskega programa po predhodnem mnenju pristojnega ministrstva odloči agencija z odločbo.

(6) Agencija z odločbo odvzame status lokalnega radijskega ali televizijskega programa in o tem obvesti pristojno ministrstvo, če:

- izdajatelj ne izpolnjuje predpisanih pogojev iz tega člena in ugotovljenih nepravilnosti tudi ne odpravi v roku, ki ga določi agencija;
- izdajatelj sam poda zahtevo za odvzem statusa.

(7) Izdajatelji s statusom lokalnega radijskega ali televizijskega programa se lahko organizacijsko in programsko povežejo za razširjanje lokalnega radijskega ali televizijskega programa v mreži, če so njihovi programi namenjeni in vsebinsko pokrivajo lokalno območje, na katerem živi do 25 odstotkov prebivalcev Republike Slovenije. Lokalni radijski ali televizijski program v mreži se obravnava kot enotni lokalni radijski ali televizijski program z eno identifikacijo.«.

20. člen

78. in 79. člen se črtata.

21. člen

81. člen se spremeni tako, da se glasi:

»81. člen
(nepridobitni mediji)

(1) Status nepridobitnega medija pridobi izdajatelj, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- v primeru radijskega ali televizijskega programa v dnevnem oddajnem času zagotavlja najmanj 30 odstotkov programskih vsebin lastne produkcije in ima v tedenski programski shemi zastopane najmanj štiri različne vrste programskih vsebin, kot jih določa pravilnik, ki ureja merila za opredelitev vsebin lastne produkcije;
- v primeru tiskanega medija ali elektronske publikacije redno zagotavlja večinski delež izvirnih splošnoinformativnih programskih vsebin in programskih vsebin s področja preiskovalnega novinarstva ali drugih zahtevnejših in posebnih novinarskih vrst;
- ni ustanovljen z namenom opravljanja pridobitne dejavnosti ali z namenom pridobivanja dobička ali z namenom razvoja, olajševanja ali pospeševanja pridobitne dejavnosti svojih ustanoviteljev, družbenikov ali članov;
- v skladu s svojim ustanovitvenim aktom dobiček ali presežek prihodkov nad odhodki uporablja izključno za doseganje namenov ali ciljev na področju izdajanja nepridobitnega medija in svojega premoženja ne deli med svoje ustanovitelje, družbenike, člane ali druge osebe;
- plače njegovih zaposlenih ter nadomestila za plače članov organov upravljanja in nadzora pri izdajatelju ter druga nadomestila (potni stroški, dnevnice itd.) ne presegajo tarif, ki jih veljavni predpisi in kolektivna pogodba zaposlenih v kulturi določajo za javne zavode;
- ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas s polnim delovnim časom z najmanj dvema delavcema na novinarskih delovnih mestih.

(2) O podelitvi statusa nepridobitnega medija odloči pristojno ministrstvo z odločbo, pri čemer izpolnjevanje pogoja iz 1. alinee prejšnjega odstavka ugotovi agencija, pogoja iz 2. alinee pa strokovna komisija iz 4.c člena tega zakona.

(3) Pristojno ministrstvo z odločbo odvzame status nepridobitnega medija, če:

- izdajatelj ne izpolnjuje predpisanih pogojev iz prvega odstavka tega člena in ugotovljenih nepravilnosti tudi ne odpravi v roku, ki ga določi pristojno ministrstvo;
- izdajatelj sam poda zahtevo za odvzem statusa.«.

22. člen

82. člen se spremeni tako, da se glasi:

»82. člen
(skupne določbe)

(1) Pod pogoji, določenimi z zakonom, ki ureja dohodnino, so lahko mediji posebnega pomena iz 77., 80. in 81. člena tega zakona upravičeni do donacij iz naslova namenitve dela dohodnine.

(2) Pristojno ministrstvo na podlagi predloga agencije sprejme podzakonski akt, v katerem se podrobneje določijo postopek in pogoji za pridobitev oziroma odvzem statusa medija posebnega pomena v skladu s 77., 80. in 81. členom tega zakona ter postopek in pogoji za razširjanje lokalnih radijskih in televizijskih programov v mreži v skladu s sedmim odstavkom 77. člena tega zakona.«.

23. člen

V 85. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Delež programskih vsebin lastne produkcije mora obsegati najmanj 20 odstotkov tedenskega oddajnega časa televizijskega programa.«.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Delež programskih vsebin lastne produkcije mora obsegati najmanj 30 odstotkov tedenskega oddajnega časa radijskega programa.«.

Za tretjim odstavkom se dodata nova četrti in peti odstavek, ki se glasita:

»(4) Tedenski oddajni čas zajema vse programske vsebine, ki jih posamezen radijski ali televizijski program razširja v posameznem tednu od ponedeljka od 0. ure do nedelje do 24. ure, pri čemer se v ta čas ne vštevata čas, namenjen oglaševanju, radijski in televizijski prodaji in video stranem.

(5) Obveznost zagotavljanja deležev lastne produkcije ne velja v tednih, v katerih v Republiki Sloveniji nastopijo prazniki oziroma dela prosti dnevi, in v času trajanja šolskih počitnic. V tem času tudi ne veljajo zahteve po lastni produkciji radijskih in televizijskih programov posebnega pomena.«.

24. člen

86.a člen se spremeni tako, da se glasi:

»86.a člen (delež slovenske glasbe podnevi)

(1) Najmanj polovica skladb, ki predstavljajo delež slovenske glasbe iz prvega oziroma drugega odstavka prejšnjega člena, mora biti predvajanih v oddajnem času med 6. in 22. uro.

(2) V primeru glasbenih oddaj s slovenskimi glasbenimi gosti, kjer slednji gostujejo neodplačno, in so namenjene predstavitvi ali promociji novejše slovenske glasbe in slovenskih glasbenih ustvarjalcev ter predvajane v oddajnem času med 6. in 22. uro, se za namen ugotavljanja deleža slovenske glasbe iz prejšnjega odstavka število v takšni oddaji predvajanih skladb, ki štejejo med slovensko glasbo, upošteva v dvakratniku.

(3) Za potrebe zagotavljanja deležev slovenske glasbe po tem zakonu se deleži predvajane glasbe obračunavajo glede na število predvajanih skladb.

(4) Določbe o deležih slovenske glasbe po tem zakonu ne veljajo za:

- radijske in televizijske programe, namenjene madžarski ali italijanski narodni skupnosti in romski skupnosti, ki živi v Sloveniji;
- tematske radijske in televizijske programe;
- 3. program Radia Slovenija – program Ars in Radio Si – Radio Slovenia International.«.

25. člen

87. člen se spremeni tako, da se glasi:

»87. člen (delež slovenskih avdiovizualnih del)

(1) Delež slovenskih avdiovizualnih del mora obsegati najmanj pet odstotkov letnega oddajnega časa televizijskega programa.

(2) Izdajatelj televizijskega programa, ki ne izpolnjuje deleža iz prejšnjega odstavka, mora za produkcijo ali za pridobitev pravic do slovenskih avdiovizualnih del, ki jih predvaja prek svojega televizijskega programa, vsako koledarsko leto nameniti finančni prispevek v višini najmanj enega odstotka vseh njegovih prihodkov iz naslova izvajanja televizijske dejavnosti v preteklem koledarskem letu.

(3) V letni oddajni čas iz prvega odstavka tega člena se ne vštevata čas, namenjen poročilom, športnim dogodkom, igram, oglaševanju, televizijski prodaji in video stranem.

(4) Določbe o deležu slovenskih avdiovizualnih del po tem zakonu ne veljajo za:

- televizijske programe, ki so namenjeni občinstvu lokalnih območij Republike Slovenije in niso vključeni v programsko mrežo, ki dosega več kot 50 odstotkov prebivalstva Republike Slovenije;
- televizijske programe, pri katerih je povprečna letna gledanost glede na vse razširjane televizijske

programe v Republiki Sloveniji znašala manj kot 0,3 odstotka;
– televizijske programe, namenjene madžarski ali italijanski narodni skupnosti, romski skupnosti, ki živi v Sloveniji, ali tuji javnosti;
– tematske televizijske programe;
– televizijske programe, namenjene izključno oglaševanju in televizijski prodaji.«.

26. člen

93. do 99. člen se črtajo.

27. člen

V 105. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Izdajatelj radijskega oziroma televizijskega programa izvaja radijsko oziroma televizijsko dejavnost na podlagi in v skladu z dovoljenjem za izvajanje radijske oziroma televizijske dejavnosti (v nadaljnjem besedilu: dovoljenje). Dovoljenje izda agencija izdajatelju radijskega oziroma televizijskega programa po postopku in pod pogoji iz tega zakona.«.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(2) Vložnik vloge za pridobitev dovoljenja mora biti registriran za izvajanje radijske oziroma televizijske dejavnosti.«.

V tretjem odstavku se dodata novi 4. in 5. alineja, ki se glasita:

»– morebitna opredelitev vrste tematskega programa;
– morebitna lokalna okna.«.

28. člen

V 106. členu se v prvem odstavku dodata novi 5. in 6. alineja, ki se glasita:

»– morebitna določitev vrste tematskega programa;
– morebitna lokalna okna.«.

V šestem odstavku 2. alineja spremeni tako, da se glasi:

»– če njegov imetnik pisno obvesti agencijo, da je prenehal z izvajanjem radijske ali televizijske dejavnosti.«.

Za sedmim odstavkom se doda nov osmi odstavek, ki se glasi:

»(8) V primeru naknadnih sprememb ali dopolnitev splošnega akta iz četrtega odstavka tega člena, morajo imetniki uskladiti svoja dovoljenja z novimi določbami v roku dveh let od njihove uveljavitve.«.

29. člen

Za 106. členom se dodata nova 106.a in 106.b člen, ki se glasita:

»106.a člen
(tematski program)

(1) Tematski radijski program je radijski program, ki je namenjen specifičnemu segmentu poslušalcev in prek katerega se razširjajo izključno tematsko oziroma žanrsko istovrstne programske vsebine.

(2) Agencija določi vrsto tematskega radijskega programa v dovoljenju za izvajanje radijske dejavnosti na podlagi vloge izdajatelja.

(4) Za tematske radijske programe ne veljajo obveznosti doseganja programskih deležev po tem zakonu.

(3) Agencija v soglasju s pristojnim ministrstvom v splošnem aktu določi vrste tematskih radijskih programov, njihove značilnosti oziroma programske vsebine, ki jih ti programi lahko razširjajo, in programske zahteve, ki jih mora izdajatelj določiti v vlogi, ter pogoje, pod katerimi jih lahko spreminja.

(4) Tematske televizijske programe določa zakon, ki ureja avdiovizualne medijske storitve.

106.b člen (lokalna okna)

(1) Izdajatelj lahko na radijskih frekvencah, ki jih uporablja za razširjanje svojega radijskega programa, ločeno predvaja lokalne informativne programske vsebine in oglase (lokalna okna) pod naslednjimi pogoji:

- da program prekinja z lokalnimi okni največ enkrat na vsako posamezno uro, pri čemer se morajo vsa lokalna okna predvajati istočasno in v enakem trajanju;
- da vsako od lokalnih oken traja največ pet minut;
- da skupni obseg oglasov v lokalnem oknu ne presega 20 odstotkov trajanja lokalnega okna.

(2) Predvajanje lokalnih oken določi agencija v dovoljenju za izvajanje radijske dejavnosti na podlagi vloge izdajatelja.

(3) Agencija podrobneje določi pogoje za predvajanje lokalnih oken v splošnem aktu iz četrtega odstavka 106. člena tega zakona.«.

30. člen

V 109. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Ne glede na določbo prejšnjega člena izvaja agencija inšpekcijski in prekrškovni nadzor nad izvajanjem:

- zakonskih določb o koncentracijah v medijih (58. člen);
- zakonskih določb o radijskih in televizijskih programih posebnega pomena (3. oddelek drugega poglavja);
- zakonskih določb o povezovanju televizijskih in radijskih programov v mreže (83. člen);
- programskih zahtev in omejitev, ki po tem zakonu veljajo za radijske in televizijske programe (5. oddelek drugega poglavja);
- zakonskih določb o izvajanju radijske in televizijske dejavnosti (7. oddelek drugega poglavja);
- zakonskih določb o operaterjih (10. oddelek drugega poglavja).«.

V tretjem odstavku se v 5. alineji beseda »do« nadomesti z besedo »in«.

Sedmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(7) Izdajatelji radijskih programov morajo agenciji poslati vse zahtevane podatke o programu, potrebne za izvedbo posameznega postopka nadzora po tem zakonu, pri čemer morajo zahtevani podatki izhajati iz posnetkov programa, ki jih morajo izdajatelji hraniti v skladu s prejšnjim odstavkom.«.

Osmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(8) Posnetki programa iz šestega odstavka tega člena in podatki o programu iz prejšnjega odstavka se pošljejo ali dajo na voljo na podlagi pisne zahteve agencije brezplačno, v obsegu, ki je potreben za dokazovanje izpolnjevanja programskih zahtev oziroma drugih obveznosti po tem zakonu, in v roku, ki ne sme biti krajši od 15 dni, ter v obliki in na način, določenih v pisni zahtevi agencije.«.

V enajstem odstavku se besedilo »razvoja radijskih in televizijskih programov« nadomesti z

besedilom »regulacije elektronskih medijev«.

31. člen

112. člen se spremeni tako, da se glasi:

»112. člen (obvezni prenos)

(1) Operater mora omogočiti neodplačni prenos radijskih in televizijskih programov Radiotelevizije Slovenija ter lokalnih, študentskih in nepridobitnih radijskih in televizijskih programov s statusom posebnega pomena.

(2) Neodplačni prenos po prejšnjem odstavku pomeni storitev prenosa signalov radijskih in televizijskih programov po elektronskih komunikacijskih omrežjih do končnih uporabnikov, pri čemer operater to storitev izvaja za izdajatelje neodplačno, izdajatelji pa operaterju omogočijo neodplačni prenos teh programov. Obveznost neodplačnega prenosa ne vpliva na obveznosti iz naslova kolektivnega varstva avtorske in sorodnih pravic.

(3) Obveznost neodplačnega prenosa lokalnih, študentskih in nepridobitnih radijskih in televizijskih programov s statusom posebnega pomena iz prvega odstavka tega člena se nanaša le na območje, ki so mu ti programi v skladu s tem zakonom ali dovoljenjem namenjeni in ga vsebinsko pokrivajo.

(4) Poleg programov iz prvega odstavka tega člena mora operater omogočiti prenos nacionalnih televizijskih programov, ki:

- v tedenski programski shemi zagotavljajo najmanj 30 odstotkov informativnih, izobraževalnih in kulturno-umetniških programskih vsebin lastne produkcije ter v dnevnem oddajnem času skupaj najmanj eno uro izvernih dnevnoinformativnih oddaj v skladu s pravilnikom, ki ureja merila za opredelitev vsebin lastne produkcije; in
- zagotavljajo enakovreden dostop končnim uporabnikom invalidom oziroma senzorno oviranim osebam.

(5) Prenos po prejšnjem odstavku pomeni storitev prenosa signalov nacionalnih televizijskih programov po elektronskih komunikacijskih omrežjih do končnih uporabnikov. Izdajatelji teh nacionalnih televizijskih programov plačujejo operaterjem za storitev prenosa sorazmeren delež amortizacijskih, vzdrževalnih in tehničnih stroškov (sorazmerno plačilo). Nacionalni televizijski program po prejšnjem odstavku pomeni program, ki je v skladu s tem zakonom ali dovoljenjem namenjen celotnemu območju Republike Slovenije in ga tudi vsebinsko pokriva.

(6) Obveznost prenosa po četrtem odstavku tega člena velja le za operaterje tistih elektronskih komunikacijskih omrežij, katerih pomembno število končnih uporabnikov uporablja kot svoje glavno sredstvo za sprejem radijskih in televizijskih programov.

(7) Ne glede na četrti odstavek tega člena je operater dolžan prenašati le tolikšno število nacionalnih televizijskih programov, ki izpolnjujejo pogoje iz četrtega odstavka tega člena, da njihov prenos ne presega pet odstotkov zmogljivosti njegovega omrežja.

(8) Če se operater in izdajatelj ne usmeta dogovoriti o neodplačnem prenosu programa oziroma o prenosu programa in višini sorazmernega plačila, lahko katerakoli stran pred agencijo sproži postopek reševanja spora po zakonu, ki ureja elektronske komunikacijske storitve.

(9) Z namenom izvajanja določb tega člena agencija upravlja evidenco, v kateri vodi podatke o:

- radijskih in televizijskih programih, ki izpolnjuje pogoje za neodplačni prenos;
- nacionalnih televizijskih programih, ki izpolnjujejo pogoje za prenos;
- območju, ki so mu lokalni, študentski in nepridobitni radijski in televizijski programi s statusom posebnega pomena v skladu s tem zakonom ali dovoljenjem namenjeni in ga vsebinsko pokrivajo;
- elektronskih komunikacijskih omrežij, ki jih pomembno število končnih uporabnikov uporablja kot svoje glavno sredstvo za sprejem radijskih in televizijskih programov;
- operaterjih, za katere velja obveznost prenosa oziroma neodplačnega prenosa.

(10) Agencija sprejme splošni akt, s katerim določi:

- metodologijo izračuna sorazmernega deleža amortizacijskih, vzdrževalnih in tehničnih stroškov;
- metodologijo za določitev elektronskega komunikacijskega omrežja, ki ga pomembno število končnih uporabnikov uporablja kot svoje glavno sredstvo za sprejem radijskih in televizijskih programov.«.

32. člen

113. in 114. člen se črtata.

33. člen

115. do 128. člen se črtajo.

34. člen

129. člen se spremeni tako, da se glasi:

»129. člen

(1) Z globo od 5.000 do 50.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če izvršuje koncentracijo v medijih, ki je prepovedana (drugi odstavek 58. člena);

(2) Z globo od 10.000 do 100.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka pravna oseba, ki po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo.

(3) Z globo od 2.000 do 20.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(4) Z globo od 500 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba v državnem organu ali odgovorna oseba v samoupravni lokalni skupnosti.

(5) Z globo od 200 do 1.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena posameznik.«.

35. člen

130. člen se spremeni tako, da se glasi:

»130. člen

(1) Z globo od 2.500 do 25.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

1. delež slovenskih avdiovizualnih del ne obsega najmanj pet odstotkov letnega oddajnega časa televizijskega programa (prvi odstavek 87. člena);
2. izdajatelj v primeru, da ne izpolnjuje deleža iz prvega odstavka 87. člena tega zakona, za produkcijo ali za pridobitev pravic do slovenskih avdiovizualnih del, ki jih predvaja prek svojega televizijskega programa, v koledarskem letu ne nameni finančnega prispevka v višini najmanj enega odstotka vseh njegovih prihodkov iz naslova izvajanja televizijske dejavnosti v preteklem koledarskem letu (drugi odstavek 87. člena);
3. slovenska avdiovizualna dela na 1. in 2. televizijskem programu Radiotelevizije Slovenija skupaj ne obsegajo najmanj 25 odstotkov letnega oddajnega časa ali če ene četrtine tega deleža niso ustvarili neodvisni producenti (drugi odstavek 92. člena);
4. avdiovizualna dela neodvisnih producentov ne obsegajo najmanj 10 odstotkov letnega oddajnega časa televizijskih programov Radiotelevizije Slovenija (tretji odstavek 92. člena);
5. operater ne omogoči prenosa radijskih in televizijskih programov v skladu z določbami 112. člena tega zakona;
6. Radiotelevizija Slovenija kot operater multipleksa, namenjenega javni radioteleviziji, ne omogoča neodplačnega razširjanja radijskih in televizijskih programov v skladu z drugim odstavkom 114.a člena tega zakona;

7. Radiotelevizija Slovenija ne omogoča neodplačnega razširjanja radijskih in televizijskih programov v skladu s tretjim odstavkom 114.a člena tega zakona;
8. operater prizemeljskega digitalnega omrežja ne razširja radijske in televizijske programe v skladu s četrtem odstavkom 114.a člena tega zakona.

(2) Z globo od 1.000 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek prejšnjega odstavka samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 200 do 1.000 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba v državnem organu ali odgovorna oseba v samoupravni lokalni skupnosti.

(4) Z globo od 100 do 500 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena posameznik.«.

36. člen

131. člen se spremeni tako, da se glasi:

»131. člen

(1) Z globo od 1.000 do 10.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

1. izdajatelj prek medija razširja programske vsebine, s katerimi se spodbuja k narodni, rasni, verski, spolni ali drugi neenakopravnosti, k nasilju in vojni, ali razpihuje narodno, rasno, versko, spolno ali drugo sovrašтво in nestrpnost (prvi odstavek 8. člena);
2. medij na zahtevo državnih organov ter javnih podjetij in javnih zavodov brez odlašanja brezplačno ne objavi nujnega sporočila v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine, ter varnosti države (25. člen);
3. prikrito oglašuje tako, da naj bi se prepričalo bralca, poslušalca oziroma gledalca, da v primeru objave posameznega oglasa ne gre za oglaševalske vsebine (prvi odstavek 47. člena);
4. pri oglaševanju uporablja tehnične postopke, ki bralcem, poslušalcem oziroma gledalcem ne omogočajo zavestnega zaznavanja oglaševanih vsebin (drugi odstavek 47. člena);
5. z oglaševanjem prizadene spoštovanje človekovega dostojanstva; spodbuja rasno, spolno ali narodnostno diskriminacijo in versko ali politično nestrpnost; spodbuja dejanja, ki škodujejo zdravju in varnosti ljudi ali zaščitijo okolja ali kulturne dediščine; žali verska ali politična prepričanja; ali škodi interesom uporabnikov (četrti odstavek 47. člena);
6. v nasprotju z zakonom oglašuje alkoholne pijače prek medijev (šesti odstavek 47. člena);
7. oglasi, katerih pretežno ciljno občinstvo so otroci, ali v katerih nastopajo otroci, vsebujejo prizore nasilja, pornografije in druge vsebine, ki bi lahko škodovale njihovemu zdravju ter duševnemu in telesnemu razvoju, ali kako drugače negativno vplivale na dovzetnost otrok (prvi odstavek 49. člena);
8. z oglaševanjem moralno ali psihično prizadene otroke oziroma če z oglasi spodbuja otroke k nakupu proizvodov ali storitev z izkoriščanjem njihove neizkušenosti in lahkovernosti; ali spodbuja otroke, da bi prepričevali starše ali koga drugega v nakup proizvodov ali storitev; ali izkorišča posebno zaupanje otrok v starše, učitelje ali druge osebe; ali neupravičeno prikazuje otroke v nevarnih situacijah (drugi odstavek 49. člena);
9. sponzorira poročila in aktualno-informativne programske vsebine (prvi odstavek 55. člena);
10. izdajatelj, ki je uveljavil pravico do kratkega poročanja, ne omogoči izdajatelju, ki dogodka ni mogel posneti, enkratne uporabe svojega posnetka (šesti odstavek 74. člena);
11. so pornografske vsebine v tiskanih publikacijah ter na oglasnih površinah ponujene tako, da jih otroci in mladoletniki lahko vidijo in kupijo (osmi odstavek 84. člena);
12. dostop do pornografskih vsebin v elektronskih publikacijah ni s tehničnimi sredstvi oziroma z zaščito omejen tako, da otroci in mladoletniki do njih ne morejo dostopati (osmi odstavek 84. člena);
13. delež programskih vsebin lastne produkcije ne obsega najmanj 20 odstotkov tedenskega oddajnega časa televizijskega programa (prvi odstavek 85. člena);
14. delež programskih vsebin lastne produkcije ne obsega najmanj 30 odstotkov tedenskega oddajnega časa radijskega programa (tretji odstavek 85. člena);
15. slovenska glasba oziroma glasbena produkcija slovenskih ustvarjalcev in poustvarjalcev ne znaša najmanj 20 odstotkov vse dnevno predvajane glasbe radijskega in televizijskega programa (prvi odstavek 86. člena);

16. delež vse dnevno predvajane glasbe iz prvega odstavka 86. člena tega zakona ne znaša najmanj 40 odstotkov, ko gre za vsak posamezni program Radiotelevizije Slovenija, oziroma delež vse dnevno predvajane glasbe ne znaša najmanj 25 odstotkov, ko gre za radijske in televizijske programe posebnega pomena (drugi odstavek 86. člena);
17. najmanj polovica skladb, ki predstavljajo delež slovenske glasbe iz prvega oziroma drugega odstavka 86. člena tega zakona, ni predvajanih v oddajnem času med 6. in 22. uro (prvi odstavek 86.a člena);
18. izdajatelj radijskega oziroma televizijskega programa ne izvaja radijske oziroma televizijske dejavnost na podlagi in v skladu z dovoljenjem za izvajanje radijske oziroma televizijske dejavnosti (prvi odstavek 105. člena);
19. predvaja lokalna okna v nasprotju s 106.b členom tega zakona.

(2) Z globo od 500 do 5.000 eurov se kaznuje za prekršek prejšnjega odstavka samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 50 do 200 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba v državnem organu ali odgovorna oseba v samoupravni lokalni skupnosti.

(4) Z globo od 50 do 100 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena posameznik.«.

37. člen

132. člen se spremeni tako, da se glasi:

»132. člen

(1) Z globo od 500 do 5.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

1. ime medija in njegovih rubrik oziroma oddaj ni v slovenskem jeziku (prvi odstavek 5. člena);
2. izdajatelj, ki je ustanovljen oziroma registriran v Republiki Sloveniji, ne razširja programskih vsebin v slovenskem jeziku ali na ustrezen način prevedenih v slovenščino (četrti odstavek 5. člena);
3. izdajatelj, ki v okviru medija dovoljuje komentiranje javnosti, ne oblikuje pravil za komentiranje ali jih javno ne objavi na primernem mestu v mediju oziroma v pravilih za komentiranje ne določi tudi prepovedi spodbujanja k neenakopravnosti in nestrpnosti iz 8. člena tega zakona (tretji odstavek 9. člena);
4. pred temeljno spremembo ali bistveno dopolnitvijo programske zasnove izdajatelj ne pridobi mnenje uredništva (tretji odstavek 17. člena);
5. medij nima odgovornega urednika ali če pred imenovanjem ali razrešitvijo odgovornega urednika izdajatelj ni pridobil mnenje uredništva (prvi odstavek 18. člena);
6. oglaševalske vsebine niso povsem jasno prepoznane in se ne posebej ločijo od drugih programskih vsebin medija (tretji odstavek 46. člena);
7. neodplačno objavljeni oglasi niso posebej označeni kot taki (četrti odstavek 46. člena);
8. programska vsebina, katere objavo naroči pravna ali fizična oseba za plačilo ali drugo podobno nadomestilo, ni označena v skladu s tretjim odstavkom 47. člena tega zakona;
9. naročnik oglasa vpliva na programsko zasnovo in uredniško neodvisnost medija (drugi odstavek 50. člena);
10. oglase ne razširja v slovenščini oziroma v slovenskem prevodu (prvi odstavek 51. člena);
11. sponzor vpliva na sponzorirane vsebine in na njihovo razporejanje v programski shemi ter s tem omejuje uredniško neodvisnost medija (prvi odstavek 53. člena);
12. sponzorirane vsebine spodbujajo prodajo oziroma nakup ali dajanje v najem izdelkov ali storitev sponzorja ali tretje osebe (drugi odstavek 53. člena);
13. sponzorirana programska enota ni jasno označena kot takšna, z navedbo sponzorjevega imena ali njegovega znaka (drugi odstavek 55. člena);
14. ne priglasijo koncentracije v medijih (tretji in četrti odstavek 58. člena);
15. pravico do kratkega poročanja izvaja tako, da moti oziroma ovira potek dogodka (četrti odstavek 74. člena).

(2) Z globo od 200 do 2.000 eurov se kaznuje za prekršek prejšnjega odstavka samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 100 do 500 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba v državnem organu ali odgovorna oseba v samoupravni lokalni skupnosti.

(4) Z globo od 50 do 200 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena posameznik.«.

38. člen

133. člen se spremeni tako, da se glasi:

»133. člen

(1) Z globo od 200 do 1.000 eurov se kaznuje za prekršek pravna oseba, če:

1. razlog oziroma namen razširjanja programskih vsebin v tujem jeziku ni posebej opredeljen na vidnem mestu nosilca teh vsebin z razvidnimi grafičnimi, optičnimi ali akustičnimi znaki v slovenskem jeziku (šesti odstavek 5. člena)
2. najpozneje v 30 dneh po pričetku izdajanja medija pristojnemu ministrstvu ne da podatkov iz prvega odstavka 12. člena tega zakona ali če o spremembi teh podatkov in o prenehanju delovanja ne obvesti pristojnega ministrstva najpozneje v 30 dneh od nastanka spremembe oziroma od prenehanja delovanja (četrti odstavek 12. člena);
3. ne pošlje ali da na voljo tudi drugih podatkov v skladu s petim odstavkom 12. člena;
4. ne zagotovi objave predpisanih podatkov v skladu s prvim odstavkom 23. člena in 24. členom tega zakona;
5. ne objavi imena oziroma logotipa radijskega programa najmanj enkrat na vsako uro oddajanja (četrti odstavek 23. člena);
6. ponovitev radijske ali televizijske oddaje ni jasno označena (drugi odstavek 85. člena);
7. izdajatelj radijskega programa ne hrani posnetkov v skladu s šestim odstavkom 109. člena tega zakona;
8. izdajatelj radijskega programa ne pošlje agenciji vseh zahtevanih podatkov v skladu s sedmim odstavkom 109. člena tega zakona;
9. ne pošlje ali da na voljo posnetkov programa v skladu z osmim odstavkom 109. člena tega zakona;
10. v primeru tehnične okvare, zaradi katere izdajatelj radijskega programa ni shranil določenega dela programske vsebine, o okvari in obsegu neposnete predvajane programske vsebine pisno ne obvesti agencije v treh dneh (deveti odstavek 109. člena).

(2) Z globo od 100 do 500 eurov se kaznuje za prekršek prejšnjega odstavka samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost.

(3) Z globo od 50 do 200 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ali odgovorna oseba v državnem organu ali odgovorna oseba v samoupravni lokalni skupnosti.

(4) Z globo od 50 do 100 eurov se kaznuje za prekršek iz prvega odstavka tega člena posameznik.«.

39. člen

134. člen se spremeni tako, da se glasi:

»134. člen

(višina globe v hitrem prekrškovnem postopku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom. Pri odločanju o višini globe se upošteva teža prekrška in njegove posledice za javni interes na področju medijev.«.

40. člen

135. do 148.b člen se črtajo.

Prehodne in končne določbe

41. člen

(1) Pristojno ministrstvo na podlagi predloga agencije sprejme podzakonski akt iz drugega odstavka 82. člena zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

(2) Agencija sprejme splošni akt iz tretjega odstavka 106.a člena zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

(3) Agencija v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona uskladi Splošni akt o dovoljenju za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/06 in 25/07) z določbami 106.b člena zakona.

42. člen

(1) Postopki v zvezi z vpisom v razvid medijev, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po določbah tega zakona.

(2) Pristojno ministrstvo v roku šestih mesecev od uveljavitve tega zakona pozove vse izdajatelje medijev, ki so vpisani v razvid medijev, da sporočijo podatke, potrebne za presojo, ali medij izpolnjuje pogoje po 2. členu zakona, oziroma za podatke iz prvega odstavka 12. člena zakona.

(3) V primeru, da se izdajatelji v roku, ki ne sme biti krajši od 30 dni, ne odzovejo na poziv iz prejšnjega odstavka, pristojno ministrstvo po uradni dolžnosti izbriše medij iz razvida medijev. Pristojno ministrstvo ravna enako, če ugotovi, da medij ne izpolnjuje pogojev po 2. členu zakona ali če medij ne izhaja več.

(4) Ne glede na določbe tega člena pristojno ministrstvo v roku šestih mesecev po uradni dolžnosti izbriše iz razvida medijev glasila oziroma nosilce objavljanja informacij iz šestega odstavka 12. člena zakona.

43. člen

(1) Izdajatelji radijskih ali televizijskih programov, ki imajo ob uveljavitvi tega zakona status regionalnega radijskega ali televizijskega programa, imajo na podlagi samega zakona priznan status lokalnega radijskega ali televizijskega programa v skladu z določbami 77. člena tega zakona.

(2) Ugotovitveno odločbo o priznanju statusa lokalnega radijskega ali televizijskega programa v skladu z določbami 77. člena tega zakona izda po uradni dolžnosti agencija v roku treh mesecev od uveljavitve tega zakona.

(3) Postopki v zvezi s statusom lokalnega ali nepridobitnega radijskega ali televizijskega programa, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po določbah tega zakona. Postopki v zvezi s statusom regionalnega radijskega ali televizijskega programa, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, pa se končajo po določbah tega zakona o statusu lokalnega radijskega ali televizijskega programa.

44. člen

(1) Izdajatelji radijskih in televizijskih programov, ki imajo ob uveljavitvi tega zakona status lokalnega programa posebnega pomena in so v skladu z dosedanjim drugim odstavkom 79. člena zakona in na podlagi odločbe agencije organizacijsko in programsko povezani za izdajanje regionalnega programa v mreži, imajo na podlagi samega zakona priznano pravico, da se organizacijsko in

programsko povežejo za razširjanje lokalnega radijskega ali televizijskega programa v mreži v skladu s sedmim odstavkom 77. člena tega zakona.

(2) Ugotovitevno odločbo, da so izdajatelji organizacijsko in programsko povezani za razširjanje lokalnega radijskega ali televizijskega programa v mreži v skladu s sedmim odstavkom 77. člena tega zakona, izda po uradni dolžnosti agencija v roku treh mesecev od uveljavitve tega zakona.

45. člen

Postopki za izdajo dovoljenja za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se končajo po določbah tega zakona.

46. člen

(1) Odločbe o akreditaciji tujega dopisništva oziroma odločbe o akreditaciji tujega dopisnika v Republiki Sloveniji in izkaznice o akreditaciji, izdane do uveljavitve tega zakona, veljajo do poteka veljavnosti teh odločb.

(2) Postopki v zvezi z vpisom v register tujih dopisništev in dopisnikov, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se ustavijo.

47. člen

(1) Izdajatelji radijskih ali televizijskih programov, ki ob uveljavitvi tega zakona izdajajo programe, povezane v programsko radijsko oziroma televizijsko mrežo, se lahko v roku enega leta po uveljavitvi tega zakona preoblikujejo v enoten program z enim izdajateljem.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka agencija izda novo odločbo o izvajanju radijske ali televizijske dejavnosti, do tedaj veljavne odločbe o izvajanju radijske ali televizijske dejavnosti izdajateljev, povezanih v programsko mrežo, pa razveljavi.

(3) Agencija v postopku preoblikovanja programske mreže v enoten program prilagodi obstoječe odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc tako, da spremeni navedbo imetnika in programa.

48. člen

(1) Z uveljavitvijo tega zakona prenehajo veljati:

- Uredba o izvedbi rednega letnega javnega razpisa za sofinanciranje ustvarjanja programskih vsebin medijev (Uradni list RS, št. 78/06, 4/11 in 8/12);
- Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o načinu vodenja in postopku za vpis ter o posredovanju podatkov iz razvida medijev (Uradni list RS, št. 94/02);

(2) Pristojno ministrstvo v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona uskladi Pravilnik o programih posebnega pomena (Uradni list RS, št. 85/02) z določbami tega zakona.

49. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

S tem členom se spreminja 2. člen Zakona o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08 – ZPOMK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAvMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16 in 39/16; v nadaljnjem besedilu: ZMed), ki opredeljuje pojem medija.

Z opredelitvijo tega pojma oz. z določitvijo njegovih bistvenih elementov, lastnosti in značilnosti se določi, kaj je predmet urejanja v ZMed in oz. obseg urejanja, tj. na katere pravne in fizične osebe, ki izdajajo takšne medije, se nanašajo pravice, obveznosti in odgovornosti, določene v ZMed.

Po novi ureditvi je za opredelitev medija ključno opravljanje dejavnosti razširjanja programskih vsebin (primeri takšnih dejavnosti so določeni 3. člen ZMed) na način opravljanja gospodarske dejavnosti. Gospodarska dejavnost se v našem pravnem redu razume kot vsaka dejavnost, v okviru katere se na trgu ponuja blago ali storitve. Pri tem ni pomembno, ali je takšna dejavnost pridobitna, profitna ali donosna.

To pomeni, da medijska regulacija ne bo zadevala primerov, ko posamezne fizične ali pravne osebe sicer razširjajo programske vsebine oz. izvršujejo svojo svobodo izražanja, pa tega ne opravljajo kot dejavnost na trgu. Namen zakona ni regulacija zasebnih oblik izvrševanja svobode izražanja, ampak le tistih, ki so za ta namen posebej organizirana. Z medijsko regulacijo posegamo le na tista področja, kjer se posamezna fizična ali pravna oseba ustanovi, pravno organizira in registrira z namenom, da bo izvajala medijsko dejavnost.

Definicija programskih vsebin se v glavnih elementih ne spreminja. Kot je veljalo do sedaj, gre za informacije vseh vrst (novice, mnenja, obvestila...) in avtorska dela, ki se razširjajo prek medijev v pisni, slikovni, zvočni ali avdiovizualni obliki (drugi odstavek 2. člena).

Naslednji bistven element medija je, da je ta dejavnost pod uredniško odgovornostjo izdajatelja medija. Uredniška odgovornost po tem zakonu pomeni izvajanje učinkovitega nadzora nad izborom, organizacijo ali razvrstitvijo programskih vsebin, ki se razširjajo prek medija, prek rednega sprejemanja uredniških odločitev, ki so povezane z vsakodnevnim delovanjem medija (tretji odstavek 2. člena).

Za opredelitev medijev je nadalje bistvena njihova temeljna funkcija oz. namen obveščanja, izobraževanja ali zabave.

Zadnji in nič manj ključen pogoj za medij pa je, da se njegove programske vsebine zagotavljajo splošni ali širši javnosti (izključena so torej vse oblike zasebne komunikacije), in to prek katerekoli komunikacijske poti ali na katerem koli nosilcu objavljanja informacij.

Opredelitev medija tako temelji na konceptu tehnološke nevtralnosti. Medij se presoja glede na vsebino in namen delovanja, ne pa glede na platformo razširjanja. Ta za presojo, ali neka storitev oz. dejavnost šteje za medij, ni relevantna.

Podana definicija bo zato ustrezno zajela tudi nove oblike množičnih medijev, ki se razširjajo prek družbenih omrežij. Seveda ob pogoju, da bo šlo pri teh oblikah za opravljanje dejavnosti razširjanja programskih vsebin in da je izdajatelj oz. ponudnik teh vsebin hkrati tudi nosilec uredniške odgovornosti.

Pri določitvi nove definicije medijev smo sledili usmeritvi Direktive (EU) 2018/1808 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o spremembi Direktive 2010/13/EU o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah), ki avdiovizualno medijsko storitev opredeljuje kot storitev, kakor je opredeljena v členih 56 in 57 Pogodbe o delovanju Evropske unije, kadar je glavni namen storitve ali ločljivega dela te storitve zagotavljanje programov, pod uredniško odgovornostjo ponudnika medijskih storitev, splošni javnosti za obveščanje, razvedrilo ali izobraževanje preko elektronskih komunikacijskih omrežij v smislu točke (a) člena 2 Direktive 2002/21/ES.

Ker so avdiovizualne medijske storitve (npr. televizijski program, video na zahtevo) podmnožica medijev, je bilo treba obe definiciji uskladiti.

K 2. členu:

S tem členom se spreminja 3. člen ZMed. Vsebina tega člena je povezana z opredelitvijo pojma medij iz 2. člena ZMed, saj dejavnost razširjanja programskih vsebin – če se opravlja kot gospodarska dejavnost – predstavlja ključni element medija. V tem členu so navedeni najbolj značilni – ne pa vsi – primeri takšnih medijskih dejavnosti, in sicer izdajanje časopisov, revij ali druge periodike, radijska in televizijska dejavnost, ponujanje avdiovizualnih medijskih storitev ter izdajanje elektronskih publikacij in medijskih spletnih portalov. Glede na dosedanjo ureditev sta dodani dejavnosti ponujanja avdiovizualnih medijskih storitev in izdajanja medijskih spletnih portalov.

Področje avdiovizualnih medijskih storitev in televizijskih programov ureja Zakon o avdiovizualnih medijskih storitvah (Uradni list RS, št. 87/11 in 84/15; v nadaljnjem besedilu: ZAvMS). Zato glede pomena pojmov avdiovizualna medijska storitev in televizijska dejavnost ZMed napotuje na ZAvMS.

K 3. členu:

Oprelitev javnega interesa na področju medijev predstavlja jedro zakona. Določa okvir, v katerega država lahko posega, bodisi z regulacijo bodisi z aktivnimi ukrepi finančnih podpor medijem oz. na področju medijev.

Definicija javnega interesa, kot jo določa obstoječi ZMed iz leta 2001, ne ustreza več realnim potrebam medijskega trga. Preveč poudarja pravico do obveščeniosti, ki ima v informacijski dobi drugačen pomen, se preveč osredotoča na politični vidik »zagotavljanja pluralnosti medijskega prostora«, vsebuje deloma neuresničljive in nemerljive cilje ter zanemarljivo pomen kakovostnih programskih vsebin, zlasti takšnih, ki so tržno manj zanimive, a nujno potrebne za obstoj pluralnega medijskega in kulturnega okolja.

Zato se v prvem odstavku 4. člena določa nova opredelitev javnega interesa na področju medijev, ki obsega:

- pravico državljanov oziroma državljanek Republike Slovenije, Slovencev po svetu, pripadnikov oziroma pripadnic slovenskih narodnih manjšin v Italiji, Avstriji in Madžarski, italijanske in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji ter romske skupnosti, ki živi v Sloveniji, do javnega obveščanja in do obveščeniosti;
- pluralnost in raznovrstnost medijev;
- medijsko pismenost, ki pomeni spretnosti, znanje in razumevanje, ki državljanom omogočajo učinkovito, varno, kritično in aktivno uporabo medijev;
- druge cilje v javnem interesu na področju medijev, ki so opredeljeni v nacionalnem programu za kulturo ali drugih nacionalnih strateških dokumentih.

Pravica do javnega obveščanja in do obveščeniosti je del ustavne pravice do svobodnega izražanja, ki je temeljna človekova pravica in ima v njihovi hierarhiji tudi posebno mesto. Ker uživa posebno varstvo, je dolžnost države, da z ustrezno regulacijo in aktivnimi ukrepi poskrbi za njeno izvrševanje. V okviru podane opredelitve je posebej izpostavljena pravica do obveščeniosti ustavno varovanim skupnostim.

Pluralnost in raznovrstnost medijev oz. medijski pluralizem zajema raznovrstnost medijske ponudbe glede na uporabo in distribucijo medijskih vsebin glede na lastništvo medijev, nadzor medijev, vrste medijev in organizacijske oblike izdajateljev na določenem medijskem trgu ter raznolikost medijskih vsebin v izražanju političnih, gospodarskih, kulturnih, lokalnih, regionalnih, manjšinskih in drugih družbenih pogledov.

Medijska pismenost pomeni spretnosti, znanje in razumevanje, ki državljanom omogočajo učinkovito, varno, kritično in aktivno uporabo medijev. Da bi lahko državljanji dostopali do informacij ter na odgovoren in varen način uporabljali, kritično ocenjevali in ustvarjali medijsko vsebino, morajo imeti visoko stopnjo medijske pismenosti. Medijska pismenost ne bi smela biti omejena le na učenje o orodjih in tehnologijah, temveč bi morala biti namenjena temu, da državljanom zagotovi spretnosti kritičnega razmišljanja, ki ga potrebujejo, da bi lahko ustrezno presojali, analizirali zapletene realnosti ter razlikovali med mnenji in dejstvi. Zato je potrebno, da ponudniki medijskih storitev in ponudniki platform za izmenjavo videov, v sodelovanju z vsemi zadevnimi deležniki, promovirajo razvoj medijske pismenosti v vseh družbenih plasteh, za državljane vseh starosti in vse medije ter da se pozorno spremlja napredek na tem področju.

Za razliko od veljavne ureditve je nova definicija javnega interesa na področju medijev pomensko

odprta in lahko obsega tudi druge cilje v javnem interesu na področju medijev, ki jih opredeli nacionalni program za kulturo ali drugi nacionalni strateški dokumenti.

Z opredelitvijo javnega interesa se Republika Slovenija zavezuje k njegovemu uresničevanju in za ta namen tudi zagotavlja sredstva v državnem proračunu (drugi odstavek 4. člena).

Odgovornost za uresničevanje javnega interesa pa se v skladu z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo, nalaga tudi samoupravnim lokalnim skupnosti. Te bodo morale za zagotavljanje pravice do javnega obveščanja in do obveščenosti na lokalnih območjih zagotoviti oz. rezervirati sredstva v občinskih proračunih (tretji odstavek 4. člena). Kolikšna bo višina teh sredstev, zakon ne predpisuje, ampak je to prepuščeno avtonomni odločitvi občin.

Cilj te določbe je, da se v večji meri zagotovijo ustrezne spodbude kakovostnemu novinarstvu in razvoju novih medijev tudi v lokalnih območjih. Občine je treba spodbuditi, da sredstev za namene informiranja občanov ne porabljajo zgolj za izvajanje informacijske dejavnosti v lastni režiji, ampak da vsaj del teh sredstev namenijo (prek javnih razpisov in pozivov) tudi kakovostnim lokalnim medijem, s čimer se podpira tudi lokalno gospodarstvo.

Z namenom zagotovitve večje transparentnosti porabe občinskih sredstev je prav tako določena zahteva, da občine sredstva, namenjena zagotavljanju pravice do javnega obveščanja in do obveščenosti na lokalnih območjih, zagotovijo na posebni postavki v občinskih proračunih. Zaradi zagotovitve večje demokratičnosti uresničevanja tega cilja se zahteva tudi, da na predlog proračuna podajo mnenje lokalni mediji, ki imajo sedež na območju posamezne občine in jih vsebinsko pokrivajo (tretji odstavek 4. člena). Ker gre zgolj za mnenje, ki pristojnih organov občine na zavezuje, se s tem ne posega v avtonomijo občin.

Z namenom, da se preprečijo primeri zlorab porabe javnih sredstev za namen političnega oglaševanja oz. politične propagande, je v zakonu določeno, da se za medije, ki jih izdajajo samoupravne lokalne skupnosti ali druge pravne osebe javnega prava, smiselno uporabljajo določbe o prepovedi politične propagande in zagotavljanju enakih pogojev kandidatov in političnih strank v času volilnih kampanj iz Zakona o Radioteleviziji Slovenija (četrti odstavek 4. člena). Ta v skladu z ZRTVS-1 zajema politično propagandna sporočila (spote) in druge oblike politične propagande, katerih namen je vplivati na opredelitev volivcev pri glasovanju na volitvah. Ob smiselni uporabi določb 10. člena ZRTVS-1 bo torej v t. i. občinskih glasilih politična propaganda prepovedana, dovoljena pa bo v času volilne kampanje v skladu z določbami zakona, ki ureja volilno kampanjo.

Z namenom, da se medijska dejavnost občin ne bi zlorabljala v času volilnih kampanj, pa zakon prav tako napotuje na smiselno uporabo določb ZRTVS-1 o zagotavljanju enakovrednih pogojev kandidatov in političnih strank v času volilnih kampanj (četrti odstavek 4. člena). V ZRTVS-1 to področje trenutno ureja 12. člen.

Cilj navedenih pravil in zahtev, ki se nalagajo občinam, je, da se spodbudi razvoj kakovostnih medijev v lokalnih okoljih, da se omejijo primeri nelojalne konkurence občinskega informiranja, da se omejijo tveganja za netransparentno porabo občinskih javnih sredstev, da se preprečijo zlorabe občinskih glasil, ki so financirane z javnimi sredstvi, za namene politične propagande, in da se preprečijo zlorabe javnih sredstev za volilne kampanje.

V zadnjih letih je (so)financiranje programskih vsebin medijev odprlo številna vprašanja, še zlasti ali državna pomoč v obstoječi obliki dejansko dosega predvidene cilje, pa tudi ali ti cilji še vedno ustrezajo dejanskim potrebam na področju kakovostnih medijev. Izsledki evalvacij javnega razpisa za sofinanciranje programskih vsebin medijev so potrdili, da zakonska merila za ocenjevanje programskih vsebin medijev, ki so tudi deloma strokovno neustrezna, namreč ne omogočajo sofinanciranja programskih vsebin medijev glede na dejanski javni interes oziroma glede na aktualne raziskave stanja medijskega pluralizma. Da bi se temu v prihodnje izognili, se z zakonom določa, da mora Ministrstvo za kulturo najmanj enkrat v dvoletnem obdobju objaviti analizo uresničevanja ciljev javnega interesa na področju medijev (peti odstavek 4. člena).

K 4. členu:

Z novim 4.a členom se določajo ukrepi, ki jih bo Ministrstvo za kulturo z namenom uresničevanja javnega interesa na področju medijev podprlo s proračunskimi sredstvi. Gre za enega izmed ključnih področij zakona, kajti državne pomoči so najbolj učinkovit instrument, s katerim lahko država na dopusten način posega na trg ter prek opredelitve javnega interesa korigira anomalije

prostega trga.

Za razliko od obstoječe ureditve ni več izključnega poudarka na (so)financiranju programskih vsebin medijev, ampak na finančni podpori ustvarjanja pogojev za produkcijo kakovostnih in izvernih programskih vsebin medijev. Neposredno financiranje programskih vsebin prek javnih razpisov – na način njihovega ocenjevanja in vrednotenja prek zakonsko določenih meril in kriterijev – lahko predstavlja tveganje za obstoj nedopustnega vpliva države na objavljene vsebine v medijih.

Z vidika ustavnih in zakonskih načel o svobodi medijev, novinarske avtonomije oz. uredniške neodvisnosti je zato ustrezneje, da se aktivni posegi države pri zagotavljanju pravice do javnega obveščanja in do obveščenosti osredotočajo na ustvarjanje pogojev, potrebnih za produkcijo kakovostnih in izvernih programskih vsebin, zlasti zahtevnejših, specifičnih in manj zastopanih novinarskih zvrsti, vrst in žanrov, kot so programske vsebine na področju preiskovalnega novinarstva, programske vsebine, namenjene spremljanju in kritični refleksiji kulture in umetnosti, in lokalne informativne vsebine (1. točki prvega odstavka 4.a člena).

Z zakonom se ohranja veljavna državna podpora, namenjena produkciji programskih vsebin senzorno oviranim v njim prilagojenih tehnikah, pri čemer nova ureditev stremi k podpori ustvarjanja pogojev za ta namen (2. točka prvega odstavka 4.a člena).

V skladu z vodilom, da mora biti vloga države pri zagotavljanju pravice do javnega obveščanja in do obveščenosti v prvi vrsti osredotočena na zagotavljanje ustreznih pogojev, ki bodo omogočali obstoj svobodnega, pluralnega medijskega prostora in nastanek kakovostnih programskih vsebin, se z zakonom uvajajo novi ukrepi, in sicer:

- ukrepi, namenjeni zviševanju kakovosti, profesionalnosti in etičnosti novinarskega dela ter ohranjanju novinarskih delovnih mest in deficitarnih poklicev v medijih (3. točka prvega odstavka 4.a člena);
- ukrepi, namenjeni spodbujanju in razvoju medijske pismenosti, kritični obravnavi primerov spodbujanja k neenakopravnosti in nestrpnosti v medijih ter prepoznavanju neresničnih in zavajajočih informacij v medijih (4. točka prvega odstavka 4.a člena);
- in drugi ukrepi oziroma projekti, ki so v javnem interesu na področju medijev in so opredeljeni v nacionalnem programu za kulturo ali drugih nacionalnih strateških dokumentih (5. točka prvega odstavka 4.a člena).

Za namene iz 4.a člena, torej za uresničevanje javnega interesa na področju medijev, se zagotovijo sredstva v letni višini, ki ustreza vrednosti najmanj treh odstotkov zneska prispevka za programe RTV Slovenija, ki je bil zbran v preteklem letu (drugi odstavek 4.a člena). Glede na veljavno ureditev to predstavlja povišanje finančnih sredstev, kar pa je utemeljeno s tem, da se uvajajo nove oblike podpore.

V tretjem odstavku so določeni izdajatelji, ki ne bodo mogli pridobiti finančne podpore za namene iz 1. točke prvega odstavka tega člena, in sicer Radiotelevizija Slovenija in Slovenska tiskovna agencija, saj njuno javno službo na področju ustvarjanja programskih vsebin in njuno financiranje že določata posebna zakona.

V četrtem odstavku so določeni izdajatelji, ki ne bodo mogli pridobiti finančne podpore za namene iz prvega odstavka tega člena, in sicer izdajatelji, ki so samoupravne lokalne skupnosti ali druge pravne osebe javnega prava, politične stranke, verske skupnosti, sindikati ali zbornice, ali imajo te osebe v njihovem kapitalu ali premoženju več kot 20 odstotni lastniški delež ali več kot 20 odstotkov upravljaljskih oziroma glasovalnih pravic. Ta omejitev je utemeljena na tem, da navedeni izdajatelji glede na svojo pravno organiziranost, zakonsko določen namen ustanovitve in delovanja niso ustanovljeni z namenom izdajanja medijev, zato posledično ne morejo dosegati ciljev, ki izhajajo iz relevantnih določb 4.a člena. Prav tako pa bi bilo morebitno financiranje tovrstnih organizacij v nasprotju s področno zakonodajo, ki ureja njihovo delovanje (npr. financiranje političnih strank ureja Zakon o političnih strankah).

K 5. členu:

Z novim 4.b členom se določa posebna finančna podpora dejavnosti radijskim in televizijskim programom posebnega pomena, pri čemer je kategorija nepridobitnih programov nadgrajena v nepridobitne medije posebnega pomena. V skladu s spremembami 77. do 81. člena ZMed se uvaja enotno poimenovanje »mediji posebnega pomena«.

Namesto enoletnega projektnega financiranja ustvarjanja programskih vsebin programov

posebnega pomena, zakon uvaja dvoletno sofinanciranje tako produkcije, kot tudi distribucije programskih vsebin mediji posebnega pomena, ki jih morajo zagotavljati v skladu z določbami 77., 80. in 81. člena zakona.

Zakon prav tako ohranja zavezo države, da se za podporo dejavnosti medijem posebnega pomena vsako leto zagotovijo sredstva v višini, ki ustreza vrednosti najmanj treh odstotkov zneska prispevka za programe RTV Slovenija, ki je bil zbran v preteklem letu. Morebitna neporabljena sredstva pa se bodo lahko porabila le za namene uresničevanja javnega interesa na področju medijev iz 4.a člena ZMed.

Pri podpori dejavnosti lokalnih radijskih in televizijskih programov s statusom posebnega pomena se bo zasledoval cilj, da je prebivalcem vseh območij v Republiki Sloveniji zagotovljena enakovredna dostopnost do lokalnih vsebin.

Z novim 4.c členom se določa postopek razdelitve sredstev, pogoji za sodelovanje na javnih razpisih oz. pozivih ter izhodišča za določitev kriterijev in meril za presojo in ocenjevanje vlog. Postopek razdelitve sredstev se tako kot po veljavni ureditvi navezuje na ureditev v zakonu, ki ureja uresničevanja javnega interesa za kulturo (ZUJIK). Določbe tega postopka se bodo smiselno uporabljala tudi v primeru javnih razpisov oz. pozivov, ki jih bodo z namenom zagotavljanja pravice do javnega obveščanja in do obveščeniosti na lokalnih območjih izvajala občine.

Drugače so določeni pogoji za člane strokovne komisije, ki bodo presojali in ocenjevali vloge prijaviteljev, in sicer morajo biti strokovnjaki za področje medijev, ne morejo pa biti funkcionarji, poslanci in člani vodstev ali izvršilnih organov političnih strank (drugi odstavek 4.c člena). Glede na veljavno ureditev so negativni pogoji določeni manj strogo, saj nova ureditev ne določa več prepovedi za delavce, zaposlene v državnih organih, delavce, ki so redno zaposleni pri izdajatelju medija ali v oglaševalski organizaciji, osebe, ki imajo kot zunanji sodelavci sklenjeno pogodbeno razmerje z izdajateljem medija ali z oglaševalsko organizacijo, ter osebe, ki imajo v lasti več kot en odstotek kapitala ali upravljavskih oziroma glasovalnih pravic v premoženju izdajatelja medija ali v oglaševalski organizaciji. Veljavne prepovedi so namreč v praksi onemogočale širok nabor možnih kandidatov, saj večina medijskih strokovnjakov na takšen ali drugačen način deluje v medijih ali je z njimi povezana. V primeru morebitnega konflikta interesov pri presoji in ocenjevanju posamezne vloge pa se lahko to rešuje z izločitvijo člana komisije.

Prednost nove ureditve v primeru z veljavno je tudi v tem, da zakon ne bo več določal fiksnih pogojev ter kriterijev in meril za presojo in ocenjevanje vlog prijaviteljev, ampak le zelo jasna in določna izhodišča za podrobnejšo določitev v besedilih vsakokratnih posameznih razpisov (tretji do peti odstavek 4.c člena). Na takšen način se bo zagotovila pravičnejša in strokovno ustrežnejša presoja vlog v skladu s strokovnimi kriteriji in merili in dejanskim javnim interesom, ob hkratnem doslednem spoštovanju načela enakega obravnavanja in pravne varnosti.

Zakon bo po novem omogočal tudi možnost, da se v besedilih razpisov – glede na specifičnost posameznega razpisa – določijo tudi prednostni kriteriji in merila (na podlagi katerih bodo lahko projekti prejeli dodatno število točk), pri čemer se bodo lahko upoštevala naslednja izhodišča:

- ohranjanje novinarskih delovnih mest za nedoločen čas;
- zagotavljanje visoke stopnje pravne zaščite in trajnejše socialne varnosti tako redno zaposlenim kot drugim pogodbeno vezanim novinarjem;
- zagotavljanje visokih profesionalnih in etičnih standardov na področju novinarskega dela;
- zagotavljanje visokih standardov novinarske avtonomije in uredniške neodvisnosti;
- zagotavljanje rednega izobraževanja in usposabljanja novinarjev;
- nepridobitnost medija;
- dostopnost programskih vsebin senzorno oviranim v njim prilagojenih tehnikah;
- zagotavljanje visokih programskih deležev lastne produkcije, slovenskih avdiovizualnih del in slovenske glasbe.

S takšnimi mehкими ukrepi pozitivne diskriminacije želimo nameniti dodatno spodbudo izvajanju določenih ciljev, ki so v javnem interesu na področju medijev.

K 6. členu:

Določba obstoječega 8. člena ZMed na področju delovanja medijev konkretizira določbo 63. člena Ustave, ki prepoveduje vsakršno spodbujanje k narodni, rasni, verski ali drugi neenakopravnosti ter razpihovanje narodnega, rasnega, verskega ali drugega sovraštva in nestrpnosti.

Obstoječi člen ima pravno naravo napolilne določbe, saj zakonodajalec nanjo ni vezal nobene posledice oz. inšpekcijskega ukrepa ali sankcij v obliki globe. Slednje pomeni, da tudi ob morebitni prijavi zoper vsebino, ki jo objavi medij, ni možno ukrepanje, saj pristojni inšpektorat na podlagi navedene odločbe ni upravičen izreči kakršnekoli sankcije oziroma uvesti prekrškovnega postopka.

Z novo ureditvijo popravljamo omenjene pomanjkljivosti tako, da obstoječi prepovedi, ki določa, da izdajatelj ne sme prek medija razširjati programskih vsebin, s katerimi se spodbuja k narodni, rasni, verski, spolni ali drugi neenakopravnosti, k nasilju in vojni, ali razpihuje narodno, rasno, versko, spolno ali drugo sovraštvo in nestrpnost (prvi odstavek 8. člena), dodajamo ustrezno kazensko določbo (v novem 130. členu) oz. določamo kazensko sankcijo (globo) za njeno kršitev.

Z določitvijo kazenske sankcije tudi izenačujemo obravnavo in sankcioniranje prepovedi spodbujanja k neenakopravnosti in nestrpnosti v primeru programskih vsebin medijev (8. člen ZMed) in oglasov (tretji odstavek 47. člena ZMed). Na obstoječo določbo tretjega odstavka 47. člena ZMed, ki prepoveduje spodbujanje rasne, spolne ali narodnostne diskriminacije in verske ali politične nestrpnosti z oglaševanjem, je namreč že po obstoječi ureditvi vezana ustrezna kazenska sankcija (globo). Za različno obravnavo t. i. sovražnega govora v programskih vsebinah medijev ali v oglasih, ki se razširjajo prek medijev, ni nobenega stvarno utemeljenega razloga.

Poleg tega z novim drugim odstavkom 8. člena posebej določamo tudi možnost izreka inšpekcijskega ukrepa, in sicer odstranitev takšne vsebine ali prenehanje njenega razširjanja prek medija, oz. druge ukrepe za odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti v skladu z zakonom, ki ureja inšpekcijski nadzor. Primarni cilj oz. namen ukrepanja namreč ne sme biti sankcioniranje kršitelja z globo, ampak odprava nepravilnosti.

Z namenom sprejemanja čim bolj strokovno utemeljenih odločitev se v zakonu določa podlaga, da lahko pristojni inšpektor v nadzornih in prekrškovnih postopkih po tem členu zaprosi reprezentativna strokovna združenja novinarjev in medijev za mnenje o tem, ali se z določeno programsko vsebino spodbuja k narodni, rasni, verski, spolni ali drugi neenakopravnosti, k nasilju in vojni, ali razpihuje narodno, rasno, versko, spolno ali drugo sovraštvo in nestrpnost.

K 7. členu:

Za razliko od prepovedi spodbujanja k neenakopravnosti in nestrpnosti pri razširjanju programskih in oglaševalskih vsebin, kjer je presoja zakonitosti vsebine v pristojnosti inšpektorja v okviru inšpekcijskega ali prekrškovnega postopka, pa je presoja komentarjev javnosti v medijih oz. njihova obravnavo in morebitna odstranitev izključno stvar samoregulacije izdajatelja medija.

To velja tudi v primeru objave komentarja, s katerim se spodbujanja k neenakopravnosti in nestrpnosti. Z dopolnitvijo določbe tretjega odstavka 9. člena se zato določa le zahteva, da mora izdajatelj v pravilih za komentiranje (ki jih v skladu z obstoječo ureditvijo, če je v okviru svojega medija dovoljeval komentiranje, moral oblikovati in jih javno objaviti) določiti tudi prepoved spodbujanja k neenakopravnosti in nestrpnosti iz 8. člena ZMed. Kršitev obveznosti oblikovanja in javne objave ustreznih pravil za komentiranje bo v skladu z novo določbo 131. člena predstavljala prekršek. V skladu z obstoječo ureditvijo pa bo izdajatelj še naprej sam odgovoren za izvajanje lastnih pravil za komentiranje in bo torej moral komentar, s katerim se spodbuja k neenakopravnosti in nestrpnosti, umakniti v najkrajšem možnem času oz. najpozneje v enem delovnem dnevu po prijavi.

K 8. členu:

S spremenjenim 12. členom ZMed se za izdajatelje ukinja obveznost predhodnega vpisa v razvid medijev. V okviru obstoječega postopka je Ministrstvo za kulturo v upravnem postopku odločalo o izpolnjevanju pogojev za vpis v razvid, kar je v povezavi z določbami 16. člena ZMed dejansko predstavljalo dovoljenje oz. licenco za opravljanje medijske dejavnosti. Takšna narava postopka vpisa v razvid medijev pa bi lahko bila v nasprotju z 10. členom Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic (EKČP), ki pri izvrševanju svoboščin, ki izhajajo iz pravice do svobode izražanja, dopušča njihovo podreditev obličnostim in pogojem, omejitvam ali kaznim, ki jih določa zakon, le če so te nujne v demokratični družbi zaradi varnosti države, njene ozemeljske celovitosti, zaradi javne varnosti, preprečevanja neredov ali kaznivih dejanj, za varovanje zdravja ali morale, za varovanje ugleda ali pravic drugih ljudi, za preprečitev razkritja zaupnih informacij ali za varovanje avtoritete in nepristranskosti sodstva. Namen razvida medijev pa takšnih strogih zahtev ne izpolnjuje, saj je njegov namen v zagotavljanju transparentnosti podatkov o medijih.

Poleg tega pa iz 10. člena EKČP izhaja možnost, da države zahtevajo dovoljenje le za delo

radijskih, televizijskih in kinematografskih podjetij. Dovoljenje za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti pa v skladu z obstoječimi določbami 105. in 106. člena ZMed izda AKOS. V tem smislu predstavlja za izdajatelje radijskih ali televizijskih programov obstoječa obveznost predhodnega vpisa v razvid medijev tudi nepotrebno dvojno licenciranje.

Nova ureditev zato določa vpis v razvid medijev le kot administrativno obveznost, ki ne predstavlja pogoja ali konstitutivnega dejanja za pričetek izdajanja medija. Ministrstvo za kulturo upravlja razvid medijev kot uradno evidenco, v kateri se z namenom izvajanja nadzora nad določbami ZMed in zagotavljanjem transparentnosti delovanja medijev obdelujejo predpisani podatki o medijih, ki jih v 30 dneh po začetku izdajanja medija (oz. v 30 dneh od nastanka spremembe) sporočijo njihovi izdajatelji. Glede na obstoječo ureditev je večji poudarek na podatkih o lastnikih medijev in z njimi povezanih osebah.

V petem odstavku 12. člena ZMed je določena pravna podlaga, na podlagi katere lahko Ministrstvo za kulturo ali AKOS od izdajateljev zahtevajo tudi druge podatke, s katerimi razpolagajo, kadar so ti podatki potrebni za izvajanje njunih pristojnosti, določenih v predpisih s področja medijev, ali za jasno opredeljene statistične namene in analize na področju medijev. Z vidika zagotovitve sorazmernosti takšnega ukrepa, je določeno, da mora biti v zahtevi Ministrstva za kulturo ali AKOS-a jasno naveden namen uporabe podatkov. Podatki, ki se zahtevajo, pa morajo biti sorazmerni z namenom, za katerega bodo uporabljeni.

Ker je namen nove ureditve razvida medijev preprečiti obstoječe nepotrebne administrativne obveznosti in ovire ter obenem zagotoviti sorazmernost ukrepa, so v šestem odstavku 12. člena ZMed določene izjeme od obveznosti vpisa v razvid medijev. Ne glede na novo definicijo medija iz 2. člena ZMed, ki zajema vse vrste in oblike dejavnosti razširjanja programskih vsebin, ki izpolnjujejo predpisane značilnosti medijev, pa se v razvid medijev ne vpisujejo:

- bilteni, katalogi, prospekti in drugi nosilci objavljanja informacij, ki so v prvi vrsti namenjeni oglaševanju, poslovnemu komuniciranju, znanstvenemu ali izobraževalnemu procesu ali notranjemu delu gospodarskih družb, zavodov in ustanov, društev, političnih strank, verskih skupnosti in drugih organizacij, ki niso bile ustanovljene z namenom izdajanja medijev oziroma so njihova glasila v prvi vrsti namenjena predstavitvi njihove temeljne dejavnosti in poslanstva;
- plakati, letaki, transparenti in drugi nosilci objavljanja informacij, ki praviloma ne izhajajo periodično;
- Uradni list Republike Slovenije in druge uradne objave, ki jih določajo predpisi.

K 9. členu:

13. do 16. člen ZMed se črtajo, ker zaradi spremembe 12. člena ZMed – ki ne ureja več upravnega postopka, v katerem ministrstvo odloča o dovolitvi vpisa v razvid medijev in o izbrisu – ti členi niso več relevantni.

K 10. členu:

V spremenjenem 17. členu se ukinja obveznost oblikovanja programske sheme radijskega in televizijskega programa s predpisanimi podatki. V praksi se je pokazalo, da je takšen dokument nepotreben, saj se programske obveznosti določijo v dovoljenju za izvajanje radijske in televizijske dejavnosti.

Ukinja se tudi obveznost, da mora izdajatelj za temeljno spremembo oziroma bistveno dopolnitev programske zasnove radijskega ali televizijskega programa pridobiti predhodno soglasje AKOS-a. Presoja programske zasnove ni pristojnost AKOS, ampak jo na podlagi drugega odstavka 9. člena ZMed samostojno oblikuje izdajatelj, ki tudi nosi temeljno odgovornost za njeno izvajanje.

K 11. členu:

V osmem odstavku 27. člena ZMed se določi daljši rok (namesto dosedanjih 24 ur tri dni), v katerem mora odgovorni urednik obvestiti prizadeto osebo, ki je zahtevala objavo popravka, kdaj bo objavljen njen popravek, oziroma da bo objavo popravka zavrgel. Isti rok na podlagi drugega odstavka 31. člena ZMed velja tudi v primeru zavrnitve objave popravka. Podaljšanje roka iz 24 ur na tri dni utemeljujemo s tem, da lahko odgovorni urednik sprejme relevantno odločitev samo na podlagi analize oz. natančne presoje vsebine popravka, v številnih primerih pa se bo moral odgovorni urednik tudi posvetovati s pravnimi zastopniki medijev. Za navedena opravila je 24-urni rok prekratek, še posebej ob upoštevanju, da mora biti zavrnitev objave popravka tudi pisno obrazložena. V primeru, ko zahteva za objavo popravka prispe v petek po zaključku redakcije, pa je takšen rok tudi neživljenjski. Odpravljena je tudi sankcija globe, vezana na ta člen in 31. člen veljavnega ZMed, s čimer se ukinja dvojno sankcioniranje. Za kršitve je namreč zagotovljena

možnost vložitev tožbe na pristojno sodišče.

K 12. členu:

Jasno ločevanje programskih in oglaševalskih vsebin je temeljno pravilo pri oglaševanju, ki ga določa že veljavna določba tretjega odstavka 46. člena ZMed. Po veljavni določbi prvega odstavka 47. člena ZMed pa je prikrito oglaševanje prepovedano. Po veljavni definiciji iz prvega odstavka 46. člena ZMed med oglaševalske vsebine poleg oglasov štejejo tudi druge vrste plačanih obvestil, katerih objavo naroči pravna ali fizična oseba z namenom, da bi s tem pospeševala pravni promet proizvodov, storitev, nepremičnin, pravic ali obveznosti, pridobivala poslovne partnerje, ali si v javnosti ustvarjala ugled in dobro ime.

S tem ciljem se bodo z novim določilom tretjega odstavka 47. člena ZMed uredili tudi mejni primeri, ko objavo programskih vsebin (npr. članek, intervju ipd.) v mediju naročijo pravne ali fizične osebe – ne glede na to, s kakšnim namenom –, in sicer za plačilo ali drugo podobno nadomestilo. Po novi ureditvi bodo morale biti takšne programske vsebine na izpostavljenem mestu na začetku programski vsebine označene z opozorilom »plačana objava«, ki bo izrazno bolj poudarjeno od sporočila v programski vsebini (npr. s krepkim tiskom). Bralci oz. uporabniki medijev morajo biti seznanjeni, da objavljena programska vsebina ni rezultat svobodnega in avtonomnega novinarskega dela, ampak je bila naročena s strani tretjih oseb. Pomembno je poudariti, da zakon nikakor ne prepoveduje tovrstnih praks. Medij o tem odloča samostojno in avtonomno. Pomembno pa je zagotoviti dosledno razlikovanje in ločevanje vseh oglaševalskih in njim podobnih vsebin od programskih vsebin medijev, ki jih v okviru svoje novinarske in uredniške avtonomije ustvarijo novinarji in drugi sodelavci pri mediju.

V novem petem odstavku določamo inšpekcijski ukrep za kršitve oglaševanja iz dosedanjega tretjega oziroma novega četrtega odstavka 47. člena ZMed. S tem izenačujemo ukrepanje kot v primeru kršitve prepovedi spodbujanja k neenakopravnosti in nestrpnosti. V primeru tovrstnih kršitev bo lahko pristojni inšpektor odredil izdajatelju, da odstrani oglas iz prejšnjega odstavka ali preneha z oglaševanjem iz prejšnjega odstavka, oziroma odredil druge ukrepe za odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti v skladu z zakonom, ki ureja inšpekcijski nadzor. Ker gre pri zadevnih kršitvah za občutljivo področje varstva temeljnih pravic posameznika, želimo s to določbo poudariti cilj, ki je v tem, da se nepravilnosti odpravijo, ne da se primarno izrekajo globe.

K 13. členu:

Obstoječe prepovedi navzkrižnih povezav med posameznimi dejavnostmi v medijih (izdajanje splošnoinformativnih tiskanih dnevnikov ter radijska in televizijska dejavnost), ki onemogočajo izrabo pozitivnih sinergijskih učinkov, predstavljajo oviro za normalen razvoj medijskega trga. V skladu z načelom tehnološke nevtralnosti – ki je poleg odprave administrativnih bremen eno izmed temeljnih vodil tega zakona – se zato z novo ureditvijo odpravljajo obstoječe prepovedi diagonalne oz. navzkrižne koncentracije v medijih.

Konvergenca medijskih platform ali digitalna konvergenca narekuje drugačno, tehnološko nevtralno medijsko regulacijo. Razvoj medijskega trga narekuje odpravo administrativnih bremen. Izdajateljem medijev je treba dopustiti, da v čim večji meri izrabijo sinergijske učinke, ki jih prinaša povezovanje medijev.

Administrativna bremena in druge nepotrebne omejitve so zlasti neprimerna na trgu izdajanja splošnoinformativnih tiskanih dnevnikov oz. časnikov in časopisov, saj imajo ti posebno vlogo in pomen pri zagotavljanju pravice do obveščенosti. So glavni vir izvernih in kakovostnih novinarskih prispevkov ter zato predstavljajo vrh medijske informacijske piramide, saj po nekaterih ocenah ustvarijo celo med 85 in 95 odstotki vseh objavljenih informacij in zgodb. Drugi mediji te informacije pogosto le reproducirajo in nadgrajujejo. Zaradi tega časopisna medijska panoga tako s svojimi tiskani kot digitalnimi izdajami predstavlja ključno panogo, ki odločilno vpliva na celotno informacijsko verigo in ima zato nenadomestljivo vlogo pri zagotavljanju svobode izražanja.

K 14. členu:

Obstoječi zakonski ukrepi, namenjeni preprečevanju omejevanja koncentracije medijev, se v praksi niso izkazali kot posebej učinkoviti. Glavne pomanjkljivosti obstoječe ureditve so, da ureja le področje koncentracij splošnoinformativnih tiskanih dnevnikov ter radijskih in televizijskih programov, ne pa celotnega relevantnega medijskega trga; da razume koncentracijo zgolj na način pridobivanja lastninskega ali upravljaljskega deleža oziroma deleža glasovalnih pravic v premoženju izdajatelja, ne pa tudi drugih načinov pridobivanja kontrole; da presoja skladnost koncentracije z nerelevantnimi kriteriji pokritosti prebivalstva analognimi frekvencami, ne pa z vidika njenih učinkov

in posledic za javni interes na področje medijev; in ne nazadnje, da tudi ne določa učinkovitega mehanizma nadzora.

Ker so mediji tako gospodarska kot kulturna dobrina, je treba na področju omejevanja koncentracij v medijih upoštevati specifične dejavnike. Koncentracij v medijih ni možno učinkovito presojati zgolj po pravilih konkurence, prav tako obstoječi pragovi za priglasitev koncentracije po zakonu, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence (ZPOmK-1), za medijski trg niso relevantni, saj so izdajatelji medijev v večini primerov srednja ali mikro podjetja z nizkim letnim prometom.

Z novo ureditvijo v 58. členu ZMed zato postopek presoje koncentracij, v katerih so udeleženi izdajatelji medijev, urejamo smiselno po postopku, kot je določen ZPOmK-1, vendar z upoštevanjem posebnosti, ki veljajo za področje medijev. Postopki po tem členu ne vplivajo na postopke, ki jih AVK vodi po ZPOmK-1.

V prvem odstavku 58. člena je podana definicija koncentracije v medijih, in sicer po tem zakonu zanjo šteje koncentracija, kot jo določa ZPOmK-1 in pri kateri je vsaj eno izmed udeleženih podjetij izdajatelj medija ali njegovo gospodujoče ali odvisno podjetje oziroma je izdajatelj medija eno izmed podjetij v skupini, ki so udeležena v koncentraciji.

Po 10. členu ZPOmK-1 gre za koncentracijo pri trajnejših spremembah kontrole nad podjetjem, in sicer:

- pri združitvi dveh ali več predhodno neodvisnih podjetij ali delov podjetij ali
- kadar ena ali več fizičnih oseb, ki že obvladuje najmanj eno podjetje, ali kadar eno ali več podjetij z nakupom vrednostnih papirjev ali premoženja, s pogodbo ali kako drugače pridobi neposredno ali posredno kontrolo nad celoto ali deli enega ali več podjetij ali
- kadar dve ali več neodvisnih podjetij ustanovi skupno podjetje, ki opravlja vse funkcije samostojnega podjetja z daljšim trajanjem.

Kontrolo nad podjetjem ali njegovim delom pa v skladu s ZPOmK-1 pomenijo pravice, pogodbe ali druga sredstva, ki ločeno ali skupaj in ob upoštevanju okoliščin ali predpisov omogočajo izvajanje odločilnega vpliva nad tem podjetjem ali delom podjetja, in sicer zlasti:

- lastništvo ali pravice do uporabe celotnega ali dela premoženja podjetja;
- pravice ali pogodbe, ki zagotavljajo odločilen vpliv na sestavo, glasovanje ali sklepe organov podjetja.

Kontrolo pridobijo osebe ali podjetja, ki:

- so nosilci pravic ali so upravičeni do njih na podlagi pogodb ali
- imajo dejansko možnost uveljavljanja pravic, ki izhajajo iz pogodb, čeprav niso nosilci pravic ali upravičenci do njih na podlagi pogodb.

V drugem odstavku 58. člena je določeno, katere koncentracije v medijih štejejo za prepovedane. To so bodisi koncentracije, ki štejejo za prepovedane po ZPOmK-1, ali ki niso skladne z javnim interesom na področju medijev, zlasti če bistveno omejujejo pravico do javnega obveščanja in obveščeniosti, zlasti kot posledica zmanjšanja pluralnosti in raznovrstnosti medijev na ozemlju Republike Slovenije ali njegovem znatnem delu.

V tretjem odstavku 58. člena je določena obveznost priglasitve. Koncentracijo v medijih je treba priglasiti AKOS-u, če:

- je skupni letni promet v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presegel 5 milijonov eurov in
- je letni promet prevzetega podjetja skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presegel 1 milijon eurov ali je letni promet – v primeru, kadar dve ali več neodvisnih podjetij ustanovi skupno podjetje, ki opravlja vse funkcije samostojnega podjetja z daljšim trajanjem – vsaj dveh v koncentraciji udeleženih podjetij skupaj z drugimi podjetji v skupini v predhodnem poslovnem letu na trgu Republike Slovenije presegel 1 milijon eurov.

Izrazi, uporabljeni v 58. členu (koncentracija, podjetje, gospodujoče podjetje, odvisno podjetje, podjetja v skupini, v koncentraciji udeležena podjetja, letni promet...), imajo pomen, kot ga določa ZPOmK-1.

Koncentracijo v medijih je treba priglasiti AKOS-u v roku, kot ga določa ZPOmK-1. Določbe ZPOmK-1 se prav tako smiselno uporabljajo za vodenje in odločanje v postopku priglasitve oziroma presoje koncentracije v medijih, razen če ni v ZMed določeno drugače.

V skladu s šestim odstavkom 58. člena ZMed bo moral AKOS v postopku presoje koncentracije v medijih pridobiti mnenje AVK o skladnosti koncentracije v medijih s pravili konkurence po ZPOMK-1 in mnenje Ministrstva za kulturo o skladnosti koncentracije v medijih z javnim interesom na področju medijev. Podaja mnenj je za AVK in MK obvezna in ju morata podati v roku 30 dni od podaje zahteve AVK. Rok za izdajo odločbe o skladnosti oziroma neskladnosti koncentracije v medijih s tem zakonom začne teči šele s prejemom zadevnih mnenj (sedmi odstavek 58. člena).

Ker AKOS z novo ureditvijo po 58. členu ZMed dobiva nove pristojnosti in naloge, se z zakonom zagotovijo sredstva v državnem proračunu (osmi odstavek 58. člena).

K 15. členu:

Z novim 58.a členom se določa test javnega interesa, na podlagi katerega Ministrstvo za kulturo izda mnenje o skladnosti koncentracije v medijih z javnim interesom na področju medijev, ki ga pošlje AKOS-u. V okviru priprave tega mnenja lahko Ministrstvo za kulturo zaprosi za mnenje tudi reprezentativna strokovna združenja novinarjev in medijev ter druge nevladne organizacije, ki delujejo v javnem interesu na področju medijev.

Testa javnega interesa izvede posebna strokovna komisija, ki jo imenuje pristojni minister – po izvedenem javnem pozivu – izmed strokovnjakov za področje medijev, novinarstva in varstva konkurence ter na podlagi predlogov reprezentativnih strokovnih združenj novinarjev, nevladnih organizacij, ki delujejo v javnem interesu na področju medijev in gospodarsko-interesnih združenj medijev. Člani strokovne komisije ne morejo biti funkcionarji, poslanci in člani vodstev ali izvršilnih organov političnih strank. Glede postopka imenovanja, financiranja, trajanje mandata in načina dela strokovne komisije se smiselno uporablja ZUJIK.

Test javnega interesa temelji na presoji posledic koncentracije v medijih za javni interes na področju medijev, zlasti za uresničevanje pravice do javnega obveščanja in obveščenosti. Pri tem se upoštevajo zlasti naslednji kriteriji:

- obstoj pluralnosti in raznovrstnosti medijev (medijski pluralizem), ki zajema raznolikost obsega, uporabe in distribucije medijev v razmerju do lastništva in nadzora (pluralizem medijskega lastništva in nadzora), tipov in žanrov medijev (pluralizem medijskih tipov in žanrov), političnih stališč (politični pluralizem), kulturnih izražanj (kulturni pluralizem) in lokalnih interesov (geografski pluralizem);
- obstoj pluralnosti intelektualnega trga (intelektualni pluralizem);
- obstoj splošnoinformativnih programskih vsebin in programskih vsebin s področja preiskovalnega novinarstva ter drugih zahtevnejših in posebnih novinarskih vrst, ki so v javnem interesu na področju medijev;
- zagotovljenost zadostnih finančnih sredstev, potrebnih za ohranitev in razvoj medijske dejavnosti;
- ohranjanje novinarskih delovnih mest in dopisništev;
- poravnavanje finančnih in davčnih obveznosti do Republike Slovenije ter plačevanje plač in prispevkov za socialno varnost zaposlenim.

K 16. členu:

Z novo ureditvijo se odpravljajo vse obstoječe prepovedi nezdružljivih dejavnosti z medijsko. Obstoječe prepovedi hkratnega opravljanja radijske in televizijske dejavnosti (59. člen) so v nasprotju z načelom tehnološke nevtralnosti, preprečujejo konvergenco medijskih platform (npr. oddajanje video radijskih vsebin oz. »visual radio«) in ovirajo razvoj digitalnega medijskega trga. Zakonodajca mora zagotoviti pogoje za povezovanje različnih vrst medijev, saj se na ta način izkoristijo sinergijski učinki, zmanjšujejo stroški dela, vsebina, ki je hkrati dostopna na več platformah, pa lahko doseže večje število uporabnikov in posledično tudi iztrži višjo oglaševalsko ceno.

Obstoječe prepovedi vertikalne koncentracije telekomunikacijske, oglaševalske in medijske dejavnosti so zaradi pojava novih digitalnih komunikacijskih in distribucijskih platform ovirajo razvoj digitalnega medijskega trga.

Zaradi nove ureditve področja presoje koncentracij v medijih (58. in 58.a člen), ki bodo temeljile na presoji koncentracij z vidika njenega vpliva, učinka in posledic za javni interes na področju medijev, pa obstoječe določbe o nezdružljivosti opravljanja radijske in televizijske dejavnosti (59. člen), oglaševalske ter radijske in televizijske dejavnosti (60. člen) oz. telekomunikacijske ter radijske in televizijske dejavnosti (61. člen) postanejo tudi povsem nepotrebne.

K 17. členu:

Obveznost vsakoletne objave podatkov o mediju in njihovih sprememb v Uradnem listu se je

pokazala za nepotrebno. Tovrstni podatki se namreč že vodijo v razvidu medijev in evidenci AJPES, s čimer je tudi zagotovljena polna transparentnost podatkov o medijih. Zaradi nepotrebnosti dvojne objave podatkov, odprave administrativnih bremen in ker imajo izdajatelji z objavami v Uradnem listu tudi finančne stroške, se ta obveznost odpravlja.

K 18. členu:

Zaradi razširitve možnosti pridobitve statusa posebnega pomena na vse vrste medijev v primeru nepridobitnih medijev (torej ne le radijskih ali televizijskih programov), je treba temu ustrezno prilagoditi naslov 3. oddelka drugega poglavja, in sicer namesto »RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI PROGRAMI POSEBNEGA POMENA« se naslov oddelka glasi »MEDIJI POSEBNEGA POMENA«.

K 19. členu:

Z novo ureditvijo se statusa lokalnega in regionalnega radijskega in televizijskega programa posebnega pomena preoblikujeta oz. združita v enoten status lokalnega radijskega in televizijskega programa. Obstoj dveh statusov, ki sta sicer formalno različna – kar pomeni večjo administrativno obremenitev upravnih oz. regulatornih organov – glede zagotavljanja programskih vsebin, ki so v javnem interesu oz. izpolnjevanja zakonskega poslanstva pa praktično enaka, se je pokazal za nepotreben.

Določene so nove definicije, in sicer je lokalni radijski program program, ki je namenjen in vsebinsko pokriva lokalno območje, na katerem živi do 25 odstotkov prebivalstva Republike Slovenije, in ima v oddajnem času med 6. in 20. uro dnevno najmanj 20 odstotkov lokalnih vsebin lastne produkcije. Lokalni televizijski program pa je program, ki je namenjen in vsebinsko pokriva lokalno območje, na katerem živi do 25 odstotkov prebivalstva Republike Slovenije, in ima v oddajnem času med 8. in 24. uro dnevno najmanj 20 odstotkov lokalnih vsebin lastne produkcije.

Nova opredelitev lokalnih programov ne temelji več na kriteriju največje dopustne pokritosti območja (tudi zato ločevanje med regionalnimi in lokalnimi programi ni relevantno). Ta omejitev je bila postavljena v času, ko so bile na voljo samo analogne frekvence, ki so omogočale bolj omejeno pokrivanje. Na ta način se tudi odpravijo splošne omejitve lokalnih programov posebnega pomena za razširjanje na digitalni prizemni platformi.

Nova ureditev odpravlja nekatere obstoječe pogoje za pridobitev statusa, ki so se v praksi izkazali za nepotrebne ali težje izvršljive, kot npr. prepoved izdajanja drugih programov ali zaposlitev šestih delavcev za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Drugi obstoječi pogoji pa so se prilagodili v smislu večje relevantnosti za javni interes.

Pogoji za pridobitev status lokalnega radijskega ali televizijskega programa, ki jih mora izpolnjevati njegov izdajatelj, so tako naslednji:

- v tedenski programski shemi ima zastopanih najmanj pet različnih vrst programskih vsebin, kot jih določa pravilnik, ki ureja merila za opredelitev vsebin lastne produkcije.
- v programu zagotavlja obveščanje prebivalcev lokalnega območja v skladu s profesionalnimi in etičnimi standardi ter raznolikost mnenj in stališč o političnih, kulturnih, verskih, gospodarskih in drugih vprašanjih, pomembnih za njihovo življenje in delo;
- v skladu z aktom o ustanovitvi ima imenovan programski odbor, v katerem so zastopani interesi lokalnega območja s področja gospodarstva, kulture, izobraževanja in športa ter izdajatelja programa;
- v programu zagotavlja programske vsebine pretežno lokalnega značaja;
- v programu zagotavlja programske vsebine iz življenja in dela Slovencev v zamejstvu, pripadnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti ter romske skupnosti, če te skupnosti živijo na območju, kateremu je namenjen njegov program;
- ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas s polnim delovnim časom z najmanj dvema delavcema na novinarskih delovnih mestih.

Nova ureditev ne spreminja postopka dodelitve statusa. O tem po predhodnem mnenju ministrstva za kulturo odloči AKOS z odločbo.

Nova ureditev onemogoča takojšnji odvzem statusa lokalnega radijskega ali televizijskega programa in o tem obvesti pristojno ministrstvo, če izdajatelj ne izpolnjuje predpisanih pogojev. Do takšne posledice lahko pride šele, če izdajatelj ugotovljenih nepravilnosti ni odpravil v roku, ki ga je določil AKOS. Po novem pa je tudi določena možnost, da izdajatelj sam poda zahtevo za odvzem statusa.

Pomembna novost, ki jo prinaša nova ureditev – in bo pomenila dodatno spodbudo za razvoj

lokalnih radijskih in televizijskih programov – je možnost, da se izdajatelji s statusom lokalnega radijskega ali televizijskega programa organizacijsko in programsko povežejo za razširjanje lokalnega radijskega ali televizijskega programa v mreži. To bo možno ob izpolnjenem pogoju, da so njihovi programi namenjeni in vsebinsko pokrivajo lokalno območje, na katerem živi do 25 odstotkov prebivalcev Republike Slovenije. Lokalni radijski ali televizijski program v mreži se obravnava kot enotni lokalni radijski ali televizijski program z eno identifikacijo.

Po obstoječi ureditvi se lahko radijski programi s statusom lokalnega programa posebnega pomena povežejo le v regionalno mrežo, vendar morata tako mreža kot tudi matični programi izpolnjevati vse obveznosti, ki jih glede statusa določa zakon. Takšna ureditev se v praksi ni pokazala za najustreznejšo in učinkovito, saj imata dva programa, s tem pa njuna izdajatelja, ki sta se zaradi finančne stiske povezala, več programskih obveznosti kot drugi lokalni radijski programi, ki imajo večje območje pokrivanja in povezovanja ne potrebujejo. V lokalnem okolju, kjer je težko zagotoviti ustrezen kader in zadostno količino kakovostnih programskih vsebin, je te zahteve izjemno težko izpolnjevati, izdajatelji pa se srečujejo tudi s tehničnimi težavami. Dva lokalna radijska programa, ki želita sodelovati, morata v programu uporabljati celo tri različna imena (imeni obeh matičnih programov in ime regionalne mreže), kar med poslušalci povzroča veliko zmedo. Z združitvijo dveh programov s statusom, ki sta premajhna, da bi bil njun poslovni model ekonomsko upravičen, bomo dobili en program s statusom, ki bo lažje kljuboval vse večjim izzivom na medijskem trgu, poslušalci pa ne bodo prikrajšani za obseg programskih vsebin.

K 20. členu:

Zaradi spremembe 77. člena ZMed in preoblikovanja regionalnega radijskega in televizijskega programa statusom posebnega pomena v lokalnega, postaneta obstoječa 78. in 79. člen nerelevantna in se ju črta.

K 21. členu:

Z novo ureditvijo v 81. členu se obstoječi status nepridobitnega radijskega ali televizijskega programa širi tudi na druge vrste medijev, kar je v skladu z načelom tehnološke nevtralnosti. Kakovostne programske vsebine, ki so v javnem interesu, na nepridobitni oz. neprofitni osnovi izdajajo tudi drugi izdajatelji, zato jim je treba omogočiti pridobitev posebnega statusa, na podlagi katerega bodo lahko kandidirali za posebna sredstva, namenjena podpori njihove dejavnosti.

V primeru radijskega ali televizijskega programa je temeljni pogoj, da v dnevnem oddajnem času zagotavlja najmanj 30 odstotkov programskih vsebin lastne produkcije in ima v tedenski programski shemi zastopane najmanj štiri različne vrste programskih vsebin, kot jih določa pravilnik, ki ureja merila za opredelitev vsebin lastne produkcije. Glede na obstoječo ureditev je pogoj štirih različnih vrst programskih vsebin lažje izvedljiv, saj temelji na tedenski programski shemi, ne več na dnevnem oddajnem času.

V primeru tiskanega medija ali elektronske publikacije je temeljni pogoj, da redno zagotavlja večinski delež izvirnih splošoinformativnih programskih vsebin in programskih vsebin s področja preiskovalnega novinarstva ali drugih zahtevnejših in posebnih novinarskih vrst. Gre za vsebine, ki so ključne za zagotavljanje pravice do obveščenosti in obstoj novinarstva.

Preostali pogoji, ki jih mora izpolnjevati izdajatelj, da pridobi status nepridobitnega medija, so:

- ni ustanovljen z namenom opravljanja pridobitne dejavnosti ali z namenom pridobivanja dobička ali z namenom razvoja, olajševanja ali pospeševanja pridobitne dejavnosti svojih ustanoviteljev, družbenikov ali članov;
- v skladu s svojim ustanovitvenim aktom dobiček ali presežek prihodkov nad odhodki uporablja izključno za doseganje namenov ali ciljev na področju izdajanja nepridobitnega medija in svojega premoženja ne deli med svoje ustanovitelje, družbenike, člane ali druge osebe;
- plače njegovih zaposlenih ter nadomestila za plače članov organov upravljanja in nadzora pri izdajatelju ter druga nadomestila (potni stroški, dnevnice itd.) ne presegajo tarif, ki jih veljavni predpisi in kolektivna pogodba zaposlenih v kulturi določajo za javne zavode;
- ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas s polnim delovnim časom z najmanj dvema delavcema na novinarskih delovnih mestih.

O podelitvi statusa nepridobitnega medija odloči pristojno ministrstvo z odločbo, pri čemer izpolnjevanje pogojev v primeru radijskega ali televizijskega programa ugotovi AKOS, v primeru tiskanega medija ali elektronske publikacije pa posebna strokovna komisija.

Kot v primeru statusa lokalnega radijskega in televizijskega programa, se odvzem statusa

nepridobitnega medija izvede šele, če v primeru ugotovljenih nepravilnosti izdajatelj le-teh ne odpravi v roku, ki ga v tem primeru določi Ministrstvo za kulturo. Določena je tudi možnost, da izdajatelj sam poda zahtevo za odvzem statusa.

K 22. členu:

V spremenjenem 82. členu ZMed se določa možnost, da so mediji posebnega pomena iz 77., 80. in 81. člena ZMed upravičeni do donacij iz naslova namenitve dela dohodnine pod pogoji, določenimi z Zakonom o dohodnini. Ta omogoča, da lahko rezident zahteva, da se do 0,5 % dohodnine, odmerjene po tem zakonu od dohodkov, ki se všttevajo v letno davčno osnovo, nameni za financiranje splošno-koristnih namenov in za financiranje političnih strank in reprezentativnih sindikatov. Za splošno-koristne namene po tem členu štejejo, med drugim, tudi kulturni in drugi nameni, ki se opravljajo v okviru dejavnosti rezidentov Slovenije, ki so po posebnih predpisih ustanovljeni za opravljanje navedenih dejavnosti kot nepridobitnih dejavnosti, in katerim je s posebnim zakonom ali na podlagi posebnega zakona, zaradi opravljanja te dejavnosti priznan poseben status ali določeno, da je njihova dejavnost v javnem interesu.

Določena je tudi pravna podlaga za sprejem pravilnika, ki bo podrobneje določil postopek in pogoje za pridobitev oziroma odvzem statusa medija posebnega pomena v skladu s 77., 80. in 81. členom ZMed ter postopek in pogoji za razširjanje lokalnih radijskih in televizijskih programov v mreži v skladu s sedmim odstavkom 77. člena ZMed.

K 23. členu:

Z novo ureditvijo se omogoča lažje zagotavljanje deležev lastne produkcije, kar zlasti za manjše radijske in televizijske programe predstavlja veliko finančno breme. Namesto obstoječe obveznosti zagotavljanja kvote v dnevnem oddajnem času se določa obveznost na tedenski ravni. Poleg tega pa zadevna obveznost tudi ne bo veljala v tednih, v katerih v Republiki Sloveniji nastopijo prazniki oziroma dela prosti dnevi, in v času trajanja šolskih počitnic. V tem času tudi ne bodo veljale zahteve po lastni produkciji radijskih in televizijskih programov posebnega pomena.

K 24. členu:

S spremembo 86.a člena se omogoča lažje zagotavljanje deležev slovenske glasbe, pri čemer nova ureditev ne posega v obstoječo definicijo slovenske glasbe (četrti odstavek 67. člena in prvi odstavek 86. člena ZMed) in temeljni namen kvote slovenske glasbe, kot tudi ne v osnovno višino kvot po 86. členu ZMed.

Namesto treh časovnih pasov, v okviru katerih se mora zagotavljati kvota slovenske glasbe – kar je bilo v praksi težko izvedljivo –, se določata le nočni in dnevni časovni pas, pri čemer bo dnevni pas trajal od 6. ure zjutraj do 22. ure zvečer, kar bo izdajateljem omogočilo večjo prožnost pri oblikovanju glasbenih shem.

Pomembna izboljšava glede na obstoječo ureditev je tudi ta, da se zagotavljanje deležev slovenske glasbe obračunava glede na število predvajanih skladb. S to spremembo se bodo občutno zmanjšale administrativne obveznosti izdajateljev pri oblikovanju seznamov predvajanja in načrtovanja glasbenih shem.

Ukinjajo se obstoječe obveznosti predvajanja dela kvote slovenske glasbe v slovenskem jeziku in novejši slovenske glasbe, saj so se v praksi pokazale za težko izvedljive, prav tako pa so pomenile dodatno obremenitev regulatornih organov, vključno z nepotrebnim vodenjem evidence novejši slovenske glasbe.

Z namenom lažjega zagotavljanja predpisanih deležev – in hkrati kot dodatna spodbuda novejši slovenski glasbi – se določa možnost, da se v primeru glasbenih oddaj s slovenskimi glasbenimi gosti, kjer slednji gostujejo neodplačno, in so namenjene predstavitvi ali promociji novejši slovenske glasbe in slovenskih glasbenih ustvarjalcev ter predvajane v oddajnem času med 6. in 22. uro, za namen ugotavljanja deleža slovenske glasbe podnevi število v takšni oddaji predvajanih skladb, ki štejejo med slovensko glasbo, upošteva v dvakratniku. S tem ukrepom se radijske in televizijske programe spodbuja, da poleg predvajanja slovenske glasbe pripravljajo tudi oddaje, namenjene promociji slovenske glasbe njenim ustvarjalcem, ki na ta način dobijo dodatno priložnost, da se predstavijo poslušalcem in gledalcem.

Nova ureditev določa tudi širši krog upravičencev, ki iz utemeljenih razlogov niso dolžni zagotavljati kvote slovenske glasbe, in sicer radijski in televizijski programi, namenjeni madžarski ali italijanski narodni skupnosti, in romski skupnosti, ki živi v Sloveniji, tematske radijske in televizijske programe,

ter 3. program Radia Slovenija – program Ars in Radio Si – Radio Slovenia International.

K 25. členu:

Pri obveznosti zagotavljanja predpisanega deleža slovenskih avdiovizualnih del določamo možnost, da izdajatelj televizijskega programa, ki ne izpolnjuje tega deleža, za produkcijo ali za pridobitev pravic do slovenskih avdiovizualnih del, ki jih predvaja prek svojega televizijskega programa, vsako koledarsko leto nameni finančni prispevek v višini najmanj enega odstotka vseh njegovih prihodkov iz naslova izvajanja televizijske dejavnosti v preteklem koledarskem letu. S tem izenačujemo ureditev, ki v ZAvMS velja za zagotavljanje evropskih del in je utemeljena na Direktivi o avdiovizualnih medijskih storitvah.

Določajo se tudi utemeljene oz. razumne izjeme od obveznosti doseganja deležev, in sicer za televizijske programe, ki so namenjeni občinstvu lokalnih območij Republike Slovenije in niso vključeni v programsko mrežo, ki dosega več kot 50 odstotkov prebivalstva Republike Slovenije; televizijske programe, pri katerih je povprečna letna gledanost glede na vse razširjene televizijske programe v Republiki Sloveniji znašala manj kot 0,3 odstotka; televizijske programe, namenjene madžarski ali italijanski narodni skupnosti, romski skupnosti, ki živi v Sloveniji, ali tuji javnosti; tematske televizijske programe; in televizijske programe, namenjene izključno oglaševanju in televizijski prodaji.

K 26. členu:

Slovenski radijski programi so v vedno težjem finančnem položaju, saj v primerjavi z elektronskimi in digitalnimi mediji izgubljajo delež na področju oglaševanja. Po podatkih Mediane (Marketing Magazin) za leto 2018 imajo radijski programi zgolj 2 odstotni delež na slovenskem oglaševalskem trgu. Na oglaševalskem trgu prednjači televizija, ki ima 82 odstotni delež, ter internetno oglaševanje, ki je v nenehnem porastu in predstavlja največjo konkurenco klasičnim medijem. Ker so radijske programske vsebine, predvsem glasba, vedno bolj dostopne tudi na drugih, njim konkurenčnim platformah, ki ne predstavljajo omejene naravne dobrine in posledično tudi ne zapadejo pod regulacijo, so se obstoječe posebne določbe glede omejitev radijskega oglaševanja (kar se tiče posebnih določb glede omejitev televizijskega oglaševanja so te že sedaj urejene v ZAvMS) pokazale za nepotrebne. Radijski programi imajo tudi pomembno vlogo na področju zagotavljanja preverjenih in kredibilnih informacij, zato so lahko protiutež dezinformacijam, ki se razširjajo prek spleta. Radijskim programom je zato treba omogočiti, da so konkurenčnejši pri dostopu do oglaševalskega trga, saj se s tem zagotavljajo neodvisni finančni viri, ki jim omogočajo preživetje in razvoj novih poslovnih modelov. Glede na navedeno se predlaga črtanje določb 93. do 99. člena in s tem liberalnejša ureditev. Strožja ureditev je tako upravičena le še za televizijske programe oz. avdiovizualne medijske storitve v skladu z ZAvMS in smernicami AVMSD.

K 27. členu:

Pri zadevnih spremembah gre za redakcijske popravke in uskladitve z drugimi določbami tega zakona. Popravlja se tudi pomanjkljivost obstoječe ureditve, ki ni določala, da izdajatelj radijskega oziroma televizijskega programa izvaja radijsko oziroma televizijsko dejavnost na podlagi in v skladu z dovoljenjem za izvajanje radijske oziroma televizijske dejavnosti.

K 28. členu:

Pri zadevnih spremembah gre za redakcijske popravke in uskladitve z drugimi določbami tega zakona. Dodaja se možnost odpovedi dovoljenju, in sicer tako, da imetnik dovoljenja pisno obvesti agencijo, da je prenehal z izvajanjem radijske ali televizijske dejavnosti.

Ker se morajo v primeru naknadnih sprememb ali dopolnitev Splošnega akta o dovoljenju za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti ustrezno uskladiti že izdana dovoljenja, se določa prehodni rok dveh let.

K 29. členu:

Z novim 106.a členom se določa možnost ustanovitve tematskega radijskega programa. Ta v skladu z ureditvijo v ZAvMS že velja za televizijske programe. Uvajanje digitalnega oddajanja tudi za radijske programe pomeni sproščanje frekvenčnih zmogljivosti in omogoča nastanek novih radijskih programov. Izkušnje iz tujine kažejo, da so največje gonilo razvoja digitalnega oddajanja ravno tematski programi, zato je ta sprememba nujna.

Ureditev v tem zakonu sledi ureditvi tematskih televizijskih programov v ZAvMS. Tematski radijski program je definiran kot radijski program, ki je namenjen specifičnemu segmentu poslušalcev in prek katerega se razširjajo izključno tematsko oziroma žanrsko istovrstne programske vsebine.

Vrsta tematskega radijskega programa bo AKOS na podlagi vloge izdajatelja določil v dovoljenju. Za tematske radijske programe ne bodo veljale obveznosti doseganju programskih deležev po tem zakonu. Vrste tematskih radijskih programov, njihove značilnosti oziroma programske vsebine, ki jih ti programi lahko razširjajo, in programske zahteve, ki jih mora izdajatelj določiti v vlogi, ter pogoje, pod katerimi jih lahko spreminja bo AKOS v soglasju z Ministrstvom za kulturo določil v splošnem aktu.

Z novim 106.b členom uvajamo možnost predvajanja t. i. lokalnih oken. Po novi ureditvi bo lahko izdajatelj na radijskih frekvencah, ki jih uporablja za razširjanje svojega radijskega programa, ločeno predvajal lokalne informativne programske vsebine in oglase, in sicer pod naslednjimi pogoji:

- da program prekinja z lokalnimi okni največ enkrat na vsako posamezno uro, pri čemer se morajo vsa lokalna okna predvajati istočasno in v enakem trajanju;
- da vsako od lokalnih oken traja največ pet minut;
- da skupni obseg oglasov v lokalnem oknu ne presega 20 odstotkov trajanja lokalnega okna.

Predvajanje lokalnih oken določi AKOS na podlagi vloge izdajatelja v dovoljenju. Pogoji za predvajanje lokalnih oken bodo podrobneje določeni v splošnem aktu.

Lokalna okna bodo pomenila dodatno programsko obogatitev lokalnih okolij, ki so ekonomsko šibkejša in ne zmorejo financiranja celodnevne produkcije. Na ta način se bo vsem izdajateljem na območju Republike Slovenije omogočilo zagotavljanje ločenih lokalnih vsebin tudi v manjših lokalnih skupnostih. Tak pristop k lokalnim vsebinam zagotavlja, da vsako lokalno okolje dostopa do vsebin, ki so temu lokalnemu okolju namenjene oziroma iz njega izhajajo. Prav tako pa se bodo na ta način omogočili enaki pogoji delovanja na trgu za radijske mreže in nacionalne programe.

K 30. členu:

V spremenjenem 109. členu gre za redakcijske popravke in uskladitve z drugimi določbami tega zakona.

Poleg tega se popravljajo pomanjkljivosti obstoječe ureditve na področju nadzora. S spremembo ZMed v letu 2016 je bila izdajateljem naložena obveznost, da morajo najmanj 30 dni za vsak dan posebej hraniti tudi podatke o programu, in sicer o vseh predvajanih programskih, oglaševalskih in drugih vsebinah. Določilo se je v praksi izkazalo kot težko izvedljivo in je najbolj prizadelo programe z največ vsebinami. Več kot je vsebin, več je popisovanja. Ker radijski program poteka v živo, priprava podatkov pomeni veliko administrativno breme. Zato se obveznost hrambe podatkov v pisni obliki odpravi in ohrani obveznost snemanja programa.

Popravlja se tudi naloga AKOS-a na področju priprave strategije, in sicer se v skladu z njegovimi pristojnostmi določi, da AKOS predlaga Ministrstvu za kulturo strategijo regulacije elektronskih medijev za naslednje petletno obdobje.

K 31. členu:

S prenovo obveznosti prenosa (must carry) v 112. členu se v pravni red Republike Slovenije prenaša – in s tem naš pravni red usklajuje s pravnim redom EU – določbe člena 114 Direktive (EU) 2018/1972 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah (Direktive (EU) 2018/1972).

Predmetni člen Direktive (EU) 2018/1972 določa, da države članice lahko naložijo podjetjem, ki so v njihovi pristojnosti in zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja, ki se uporabljajo za prenos radijskih ali televizijskih radiodifuzijskih kanalov, razumne obveznosti prenosa posebnih radijskih in televizijskih radiodifuzijskih programov in povezanih dopolnilnih storitev, zlasti za zagotovitev ustreznega dostopa končnim uporabnikom invalidom in podatkov, ki podpirajo storitve povezane televizije in elektronskih programskih vodnikov, kadar pomembno število končnih uporabnikov takih omrežij in storitev slednje uporablja kot svoje glavno sredstvo za sprejem radijskih in televizijskih radiodifuzijskih programov. Take obveznosti (obveznosti prenosa) se naložijo samo, kadar so potrebne za izpolnitev ciljev v splošnem interesu, kot jih jasno opredeli vsaka država članica, morajo pa biti sorazmerne in pregledne.

Obveznosti prenosa, ki jih naložijo države članice EU, morajo biti razumne, kar pomeni, da so naložene obveznosti sorazmerne in pregledne z vidika jasno opredeljenih ciljev v splošnem interesu. Države članice morajo v svojem nacionalnem pravu zagotoviti objektivno utemeljitev obveznosti prenosa, ki jih naložijo, za zagotovitev, da bodo te obveznosti pregledne, sorazmerne in jasno opredeljene. Obveznosti prenosa je treba redno pregledovati vsaj vsakih pet let, da se

uskladijo s tehnološkim in tržnim razvojem, s čimer se zagotovi, da so še naprej sorazmerne s cilji, ki jih je treba doseči. Takšne obveznosti lahko vključujejo tudi sorazmerno plačilo, ki bi moralo biti določeno v nacionalnem pravu. V takem primeru bi bilo treba v nacionalnem pravu določiti metodologijo, ki bi se uporabljala za izračun primernega plačila. Ta metodologija ne bi smela biti neskladna s popravnimi ukrepi za dostop, ki jih lahko nacionalni regulativni organi naložijo ponudnikom storitev prenosa, ki se uporabljajo za radiodifuzijo, ki so bili določeni kot ponudniki s pomembno tržno močjo. V primeru, da države članice ne oblikujejo nacionalnih določb o plačilu, morajo imeti ponudniki radijskih ali televizijskih radiodifuzijskih kanalov in ponudniki elektronskih komunikacijskih omrežij, ki se uporabljajo za prenos teh radijskih ali televizijskih radiodifuzijskih kanalov, možnost sklenitve pogodbenega dogovora o sorazmernem plačilu.

Elektronska komunikacijska omrežja in storitve, ki se uporabljajo za distribucijo radijskih ali televizijskih programov, vključujejo kabelska, IPTV, satelitska in prizemna radiodifuzijska omrežja. Vključujejo lahko tudi druga omrežja, če znatno število končnih uporabnikov taka omrežja uporablja kot glavno sredstvo za sprejemanje radijskih in televizijskih programov. Obveznosti prenosa lahko vključujejo tudi prenos storitev, ki so posebej namenjene omogočanju enakovrednega dostopa za končne uporabnike invalide. Ustrezno dopolnilne storitve vključujejo storitve, ki izboljšujejo dostopnost za končne uporabnike invalide, kot so videotekst, podnaslavljanje za končne uporabnike, ki so senzorni invalidi ali starejše osebe, zvočni opis, govornjeni podnapisi in tolmačenje v znakovni jezik, in bi lahko po potrebi vključevale dostop do povezanih podatkov. Zaradi vse obsežnejšega zagotavljanja in sprejemanja storitev povezane televizije ter pomena, ki ga ima EPG – elektronski programski vodič za izbiro končnih uporabnikov, je prenos programskih podatkov, potrebnih za podpiranje funkcionalnosti povezane televizije in EPG, mogoče vključiti v obveznosti prenosa. Obveznost prenosa lahko vključuje informacije o vsebini programa in o dostopu do te vsebine, ne pa same vsebine programa.

V skladu z navedenimi usmeritvami nova ureditev določa, da mora operater omogočiti neodplačni prenos radijskih in televizijskih programov Radiotelevizije Slovenija ter lokalnih, študentskih in nepridobitnih radijskih in televizijskih programov s statusom posebnega pomena (prvi odstavek 112. člena). Neodplačni prenos teh programov je torej utemeljen na posebnem statusu, ki ga imajo ti programi v skladu z ZMed.

V drugem odstavku 112. člena je opredeljeno, kaj spada pod neodplačni prenos. Pomeni storitev prenosa signalov radijskih in televizijskih programov po elektronskih komunikacijskih omrežjih do končnih uporabnikov, pri čemer operater to storitev izvaja za izdajatelje neodplačno, izdajatelji pa operaterju omogočijo neodplačni prenos teh programov. Obveznost neodplačnega prenosa ne vpliva na obveznosti iz naslova kolektivnega varstva avtorske in sorodnih pravic. S tem se ohranja t. i. pravilo obojestranske neodplačnosti prenosa oz. razširjanja programov.

Z upoštevanjem načela sorazmernosti se v tretjem odstavku 112. člena določa, da se obveznost neodplačnega prenosa lokalnih, študentskih in nepridobitnih radijskih in televizijskih programov s statusom posebnega pomena iz prvega odstavka tega člena nanaša le na območje, ki so mu ti programi v skladu s tem zakonom ali dovoljenjem namenjeni in ga vsebinsko pokrivajo.

Poleg programov iz prvega odstavka 112. člena pa mora operater v skladu s četrtem odstavkom 112. člena omogočiti tudi prenos nacionalnih televizijskih programov, ki:

- v tedenski programski shemi zagotavljajo najmanj 30 odstotkov informativnih, izobraževalnih in kulturno-umetniških programskih vsebin lastne produkcije ter v dnevnem oddajnem času skupaj najmanj eno uro izvornih dnevnoinformativnih oddaj v skladu s pravilnikom, ki ureja merila za opredelitev vsebin lastne produkcije; in
- zagotavljajo enakovreden dostop končnim uporabnikom invalidom oziroma senzorno oviranim osebam.

Prenos zadevnih nacionalnih televizijskih programov pomeni storitev prenosa signalov nacionalnih televizijskih programov po elektronskih komunikacijskih omrežjih do končnih uporabnikov. Izdajatelji teh nacionalnih televizijskih programov plačujejo operaterjem za storitev prenosa sorazmeren delež amortizacijskih, vzdrževalnih in tehničnih stroškov (sorazmerno plačilo). Nacionalni televizijski program po prejšnjem odstavku pomeni program, ki je v skladu s tem zakonom ali dovoljenjem namenjen celotnemu območju Republike Slovenije in ga tudi vsebinsko pokriva (peti odstavek 112. člena ZMed).

Obveznost prenosa po četrtem odstavku 112. člena velja le za operaterje tistih elektronskih komunikacijskih omrežij, katerih pomembno število končnih uporabnikov uporablja kot svoje glavno

sredstvo za sprejem radijskih in televizijskih programov (šesti odstavek 112. člena ZMed).

Zaradi načela sorazmernosti se s sedmim odstavkom 112. člena določa omejitev števila prenosa takšnih programov, in sicer je operater dolžan prenašati le tolikšno število nacionalnih televizijskih programov, ki izpolnjujejo pogoje iz četrtega odstavka 112. člena, da njihov prenos ne presega pet odstotkov zmogljivosti njegovega omrežja.

Če se operater in izdajatelj ne usmeta dogovoriti o neodplačnem prenosu programa oziroma o prenosu programa in višini sorazmernega plačila, lahko katerakoli stran pred agencijo sproži postopek reševanja spora po zakonu, ki ureja elektronske komunikacijske storitve (osmi odstavek 112. člena ZMed).

V devetem odstavku 112. člena je določena podlaga za upravljanje evidence – s čimer bo zagotovljena preglednost nad obveznostjo – v kateri AKOS vodi podatke o:

- radijskih in televizijskih programih, ki izpolnjuje pogoje za neodplačni prenos;
- nacionalnih televizijskih programih, ki izpolnjujejo pogoje za prenos;
- območju, ki so mu lokalni, študentski in nepridobitni radijski in televizijski programi s statusom posebnega pomena v skladu s tem zakonom ali dovoljenjem namenjeni in ga vsebinsko pokrivajo;
- elektronskih komunikacijskih omrežij, ki jih pomembno število končnih uporabnikov uporablja kot svoje glavno sredstvo za sprejem radijskih in televizijskih programov;
- operaterjih, za katere velja obveznost prenosa oziroma neodplačnega prenosa.

V skladu z desetim odstavkom 112. člena bo AKOS v splošnem aktu določil:

- metodologijo izračuna sorazmernega deleža amortizacijskih, vzdrževalnih in tehničnih stroškov;
- metodologijo za določitev elektronskega komunikacijskega omrežja, ki ga pomembno število končnih uporabnikov uporablja kot svoje glavno sredstvo za sprejem radijskih in televizijskih programov.

K 32. členu:

Obstoječe določbe 113. člena so nepotrebne in predstavljajo predvsem veliko administrativno ter tudi finančno breme za zavezance (operaterje). Zagotavljanje avtorskopravne zaščite je v domeni ZASP in ZKUASP. Obstojećih določb 114. člena pa se zaradi zastarelosti ne da več izvajati. Operater, ki ima nacionalno pokritost, bi tako moral po sedaj veljavnem členu imenovati svet z več stočlansko sestavo. Zato se 113. in 114. člen črtata.

K 33. členu:

Določbe tretjega poglavja o komunikacijah in storitvah oz. o računalniških medijskih komunikacijah in zaščitenih storitvah (115. – 119.) so zastarele, zato se jih črta.

Prav tako se črtajo določbe četrtega poglavja o predstavnikih tujih medijev in tiskovnih agencijah (120. – 128.).

Zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (Uradni list RS, št. 1/18 – uradno prečiščeno besedilo in 31/18), s katerim se določajo pogoji za zaposlovanje, samozaposlovanje in delo tujcev ter s tem povezane naloge Republike Slovenije za urejanje in zaščito trga dela, v drugem odstavku 5. člena določa, da se določbe tega zakona ne uporabljajo za tujce, ki so tuji dopisniki, akreditirani v Republiki Sloveniji in drugi dopisniki in poročevalci za tuje medije, v času izvajanja dejavnosti obveščanja (3. točka).

Obveznost vpisa v register tujih dopisništev in dopisnikov, s čimer tuje dopisništvo ali dopisnik pridobi akreditacijo v Republiki Sloveniji, je zato nepotrebna in predstavlja administrativno breme za opravljanje dejavnosti.

K 34. – 38. členu:

Členi določajo kazenske določbe, v skladu z veljavnimi nomotehničnimi standardi in zakonskimi izhodišči v ZP-1. Globe za prekrške so določene ob upoštevanju načela sorazmernosti in teže prekrška oz. njegovih škodljivih posledice za javni interes. Višina oz. razpon glob sta glede na obstoječo ureditev zmanjšana, saj bi morebitna visoka denarna kazen lahko pomenila preveliko tveganje za delovanje medija.

K 39. členu:

Člen določa izrek višje globe v hitrem prekrškovnem postopku, v skladu s pooblastilom iz tretjega odstavka 52. člena ZP-1, in sicer, da se sme za prekrške iz tega zakona v hitrem postopku izreči

globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom. Pri odločanju o višini globe se upošteva teža prekrška in njegove posledice za javni interes na področju medijev.

K 40. členu:

Ker so bile vse kazenske določbe določene v členih 129. do 134., so obstoječe kazenske določbe v členih 135. do 148.b nerelevantne, zato se ti člani črtajo.

K 41. členu:

Gre za prehodne določbe, s katerimi se določi sprejem podzakonskih aktov oz. splošnih aktov.

K 42. členu:

Gre za prehodne določbe, s katerimi se v prehodnem obdobju uredijo postopki vpisa v razvid medijev in uskladijo vpisani podatki o medijih.

K 43. členu:

S prehodno določbo se uredi preoblikovanje programov z obstoječim statusom regionalnega radijskega ali televizijskega programa v status lokalnega radijskega ali televizijskega programa.

K 44. členu:

S prehodno določbo se uredi prehod programov, ki so po obstoječi ureditvi organizacijsko in programsko povezani za izdajanje regionalnega programa v mreži, v organizacijsko in programsko povezovanje za razširjanje lokalnega radijskega ali televizijskega programa v mreži v skladu s sedmim odstavkom 77. člena tega zakona.

K 45. členu:

S prehodno določbo se uredijo postopki za izdajo dovoljenja za izvajanje radijske ali televizijske dejavnosti, začeti pred uveljavitvijo tega zakona.

K 46. členu:

S prehodno določbo se uredijo postopki v zvezi z vpisom v register tujih dopisništev in dopisnikov.

K 47. členu:

Prehodna določba omogoča, da se lahko izdajatelji radijskih ali televizijskih programov, ki ob uveljavitvi tega zakona izdajajo programe, povezane v programsko radijsko oziroma televizijsko mrežo, v roku enega leta po uveljavitvi tega zakona preoblikujejo v enoten program z enim izdajateljem. V tem primeru jim AKOS izda novo odločbo o izvajanju radijske ali televizijske dejavnosti, do tedaj veljavne odločbe o izvajanju radijske ali televizijske dejavnosti izdajateljev, povezanih v programsko mrežo, pa razveljavi. V postopku preoblikovanja programske mreže v enoten program AKOS prilagodi obstoječe odločbe o dodelitvi radijskih frekvenc tako, da spremeni navedbo imetnika in programa.

Glede na to, da je na področju radijskih mrež na trgu zatečeno stanje, da programi v mreži v večini oddajnega časa predvajajo enak program in da jih tudi končni uporabniki dojemajo kot enotne programe, je smiselno, da se tem programom da možnost, da se v ustreznem postopku preoblikujejo v enotne radijske programe z lokalnimi okni. S takšno rešitvijo bi zmanjšali administrativno breme tako za izdajatelje, kot tudi za Ministrstvo za kulturo in AKOS, saj bi to pomenilo veliko manj vpisov v razvid medijev, veliko manj izdajateljev ter veliko manj dovoljenj za izvajanje dejavnosti, pa tudi ustrežnejšo preglednost trga.

K 48. členu:

Člen določa prenehanje podzakonskih aktov in uskladitev Pravilnika o programih posebnega pomena z določbami tega zakona.

K 49. členu:

Člen določa čas uveljavitve zakona.